

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Кафедра міжнародних відносин та регіональних студій

НАУМЮК АНГЕЛІНА ВАЛЕНТИНІВНА
ПУБЛІЧНА ДИПЛОМАТІЯ РЕСПУБЛІКИ ПОЛЬЩА

Спеціальність: 291 «Міжнародні відносини,
суспільні комунікації та регіональні студії»

Освітньо-професійна програма «Міжнародні відносини»

Робота на здобуття освітнього ступеня «Бакалавр»

Науковий керівник:
Коцан Наталія Несторівна
доктор географічних наук ,
професор, завідувач кафедри
міжнародних відносин і
регіональних студій

РЕКОМЕНДОВАНО ДО ЗАХИСТУ

Протокол № 9 засідання

кафедри міжнародних відносин

і регіональних студій

від 11 квітня 2025 р.

завідувач кафедри

_____ проф. Коцан Н.Н.

ЛУЦЬК – 2025

АНОТАЦІЯ

Наумюк А.В. Публічна дипломатія Республіки Польща.

Рукопис. Випускна робота бакалавра за спеціальністю 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії, ОПІ Міжнародні відносини. Волинський національний університет імені Лесі Українки. Луцьк, 2025. 61 с. укр.

В першому розділі розглянуто поняття та роль публічної дипломатії в міжнародних відносинах, проаналізовано методичні основи дослідження публічної дипломатії в міжнародних відносинах та досліджено інструменти та механізми публічної дипломатії.

В другому розділі визначено сучасний розвиток публічної дипломатії Польщі, охарактеризовано роль публічної дипломатії в період після 1989 року та виконано аналіз польської публічної дипломатії в контексті Європейського Союзу та глобальних відносин.

В третьому розділі розглянуто культурну дипломатію та просування польської культури за кордоном, проаналізовано співпрацю з міжнародними організаціями та інші форми публічної дипломатії та сформовано перспективи розвитку публічної дипломатії Польщі.

За результатами роботи зроблено висновки. Публічна дипломатія є потужним інструментом у сучасних міжнародних відносинах. Вона дозволяє країнам не тільки представляти свої інтереси, але й активно формувати глобальні наративи, підтримувати мирні ініціативи та сприяти розвитку співпраці у таких сферах, як наука, культура, освіта і безпека. Для досягнення ефективних результатів важливо враховувати постійні зміни в міжнародному середовищі та використовувати новітні технології для впливу на міжнародну громадськість.

Публічна дипломатія Польщі має глибокі корені в культурній дипломатії, що активно реалізується через міжнародні культурні інститути та організацію численних культурних заходів. Інститут Адама Міцкевича, як важливий агент культурної дипломатії, активно просуває польську культуру через виставки, концерти, театральні постановки та кінопокази по всьому світу.

Особливо важливим напрямом публічної дипломатії Польщі стала євроінтеграція. Польща активно просувала свої прагнення до вступу в Європейський Союз і НАТО, використовуючи публічну дипломатію для залучення підтримки серед європейських партнерів і громадян. Позиціонування Польщі як лідера Центрально-Східної Європи, який має досвід трансформації, дозволило їй стати важливим мостом між Західною та Східною Європою, що сприяло розвитку співпраці та поглибленню інтеграційних процесів у регіоні.

Публічна дипломатія Польщі є важливим інструментом для зміцнення її позицій як всередині ЄС, так і на глобальній арені, зокрема через підтримку цінностей демократії, прав людини та верховенства права. Для досягнення значного впливу на міжнародній сцені Польщі слід акцентувати увагу на нових стратегіях, які включатимуть активну співпрацю з Азією та використання потенціалу академічних та наукових установ для розбудови м'якої сили.

Ключові слова: публічна дипломатія, міжнародні відносини, Польща, культурна дипломатія, Європейський Союз.

ABSTRACT

Naumiuk A. Public Diplomacy Republic of Poland.

Manuscript. Bachelor's Thesis in Specialty 291 International Relations, Public Communications and Regional Studies, EPP International Relations. Lesya Ukrainka Volyn National University. Lutsk, 2025. 60 p. Ukrainian.

The first chapter discusses the concept and role of public diplomacy in international relations, analyses the methodological foundations of the study of public diplomacy in international relations and examines the tools and mechanisms of public diplomacy.

The second chapter defines the modern development of public diplomacy in Poland, characterizes the role of public diplomacy in the period after 1989, and analyzes Polish public diplomacy in the context of the European Union and global relations.

The third section examines cultural diplomacy and the promotion of Polish culture abroad, analyses cooperation with international organizations and other forms of public diplomacy and outlines the prospects for the development of Polish public diplomacy.

Conclusions are drawn based on the results of the study. Public diplomacy is a powerful tool in modern international relations. It allows countries not only to represent their interests, but also to actively shape global narratives, support peace initiatives, and promote cooperation in areas such as science, culture, education, and security. To achieve effective results, it is important to take into account the constant changes in the international environment and use the latest technologies to influence the international community.

Poland's public diplomacy has deep roots in cultural diplomacy, which is actively implemented through international cultural institutions and the organization of numerous cultural events. The Adam Mickiewicz Institute, as an important agent of cultural diplomacy, actively promotes Polish culture through exhibitions, concerts, theatre performances and film screenings around the world.

European integration has become a particularly important area of Poland's public diplomacy. Poland has actively promoted its aspirations to join the European Union and NATO, using public diplomacy to attract support among European partners and citizens. Poland's positioning as a leader in Central and Eastern Europe with experience of transformation has allowed it to become an important bridge between Western and Eastern Europe, which has contributed to the development of cooperation and deepening of integration processes in the region.

Poland public diplomacy is an important tool for strengthening its position both within the EU and on the global stage, in particular through supporting the values of democracy, human rights and the rule of law. In order to achieve significant influence on the international stage, Poland should focus on new strategies that include active cooperation with Asia and the use of the potential of academic and research institutions to build soft power.

Keywords: public diplomacy, international relations, Poland, cultural diplomacy, European Union.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ ДИПЛОМАТІЇ.....	8
1.1. Поняття та роль публічної дипломатії в міжнародних відносинах.....	8
1.2. Інструменти та механізми публічної дипломатії.....	13
1.3. Методичні основи дослідження публічної дипломатії в міжнародних відносинах.....	17
РОЗДІЛ 2. ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ПУБЛІЧНОЇ ДИПЛОМАТІЇ ПОЛЬЩІ.....	20
2.1. Розвиток публічної дипломатії Польщі.....	20
2.2. Роль публічної дипломатії в період після 1989 року.....	25
2.3. Польська публічна дипломатія в контексті Європейського Союзу та глобальних відносин.....	27
РОЗДІЛ 3. СУЧАСНІ ІНІЦІАТИВИ, СТРАТЕГІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОЛЬЩІ В ПУБЛІЧНІЙ ДИПЛОМАТІЇ.....	32
3.1. Культурна дипломатія та просування польської культури за кордоном.....	32
3.2. Співпраця з міжнародними організаціями та інші форми публічної дипломатії.....	41
3.3. Перспективи розвитку публічної дипломатії Польщі.....	45
ВИСНОВКИ.....	51
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	56

ВСТУП

Актуальність теми. Публічна дипломатія є важливою складовою зовнішньої політики Польщі, і країна активно використовує різноманітні стратегії та ініціативи для зміцнення свого міжнародного іміджу та просування національних інтересів.

З огляду на сучасні технології та глобалізацію інформаційного середовища, Польща активно використовує цифрові платформи для просування своїх дипломатичних цілей. Це включає створення офіційних акаунтів у соціальних мережах, онлайн-кампаній, відео-контенту та цифрових ініціатив, які допомагають досягти глобальної аудиторії.

Польща активно залучає міжнародних студентів через програми стипендій та обміну. Уряд надає фінансову підтримку для навчання іноземних студентів у польських університетах, що сприяє поширенню польської мови та культури за кордоном. Важливим елементом є також навчання польської мови через Інститут польської мови.

Польща активно підтримує гуманітарні ініціативи та програми допомоги, зокрема у таких сферах, як надання підтримки біженцям, розвитку демократичних інститутів у сусідніх країнах (особливо в Україні та інших країнах Східної Європи), а також боротьба з глобальними проблемами, такими як зміна клімату.

Польща активно просуває свою модель демократичного розвитку та прав людини через різноманітні дипломатичні канали, зокрема в рамках Європейського Союзу та Організації Об'єднаних Націй. Вона підтримує боротьбу за демократичні зміни в країнах, надаючи дипломатичну та економічну підтримку.

Враховуючи швидкий розвиток цифрових технологій, Польща, ймовірно, буде більше інвестувати в цифрову дипломатію та онлайн-взаємодії, що дозволить створити нові форми впливу на глобальний імідж та позитивну

репутацію країни.

Таким чином, сучасна стратегія Польщі в публічній дипломатії зосереджена на культурних, освітніх, гуманітарних ініціативах і цифрових засобах комунікації, зокрема через розвиток інфраструктури та новітні технології для глобального просування країни на міжнародній арені.

Наукова новизна полягає в тому, що набули подальшого розвитку окремі теоретичні положення щодо ролі публічної дипломатії в міжнародних відносинах, а також аналізу польської публічної дипломатії в контексті Європейського Союзу та глобальних відносин.

Метою дослідження є аналіз сучасних ініціатив, стратегій та формування перспектив розвитку Польщі в публічній дипломатії.

Завдання дослідження:

- розглянути поняття та роль публічної дипломатії в міжнародних відносинах;
- проаналізувати методичні основи дослідження публічної дипломатії в міжнародних відносинах;
- дослідити інструменти та механізми публічної дипломатії;
- визначити сучасний розвиток публічної дипломатії Польщі;
- охарактеризувати роль публічної дипломатії в період після 1989 року;
- виконати аналізу польської публічної дипломатії в контексті Європейського Союзу та глобальних відносин;
- розглянути культурну дипломатію та просування польської культури за кордоном;
- проаналізувати співпрацю з міжнародними організаціями та інші форми публічної дипломатії;
- сформулювати перспективи розвитку публічної дипломатії Польщі.

Об'єкт дослідження – публічна дипломатія Польщі.

Предмет дослідження – аналіз сучасних ініціатив, стратегій та формування перспектив розвитку Польщі в публічній дипломатії.

Практичне значення одержаних результатів дослідження публічної

дипломатії Польщі є важливим для навчання студентів, оскільки воно дозволяє отримати глибше розуміння того, як ефективно використовувати інструменти дипломатії для покращення міжнародних відносин і впливу на світову політику та культуру. Загалом, результати дослідження допомагають студентам отримати знання та навички, які зможуть використовувати при теоретичній підготовці в сфері міжнародних відносин, дипломатії, культурного обміну та інших галузях, пов'язаних із зовнішньою політикою.

Апробація. Основні висновки роботи апробовані на IV Всеукраїнському науково-практичному форумі РЕПТ (м. Луцьк, 15.05.2025р.).

Структура бакалаврської роботи. Бакалаврська робота складається із вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел, що складається з 44 найменувань.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ ДИПЛОМАТІЇ

1.1. Поняття та роль публічної дипломатії в міжнародних відносинах

У сучасному світі, де глобалізація та розвиток інформаційних технологій мають значний вплив на міжнародні відносини, роль публічної дипломатії стала однією з ключових складових зовнішньополітичної стратегії держав. Публічна дипломатія дозволяє країнам впливати на міжнародну громадськість, формуючи позитивний імідж, налагоджуючи культурні, освітні та соціальні зв'язки, а також сприяючи досягненню національних цілей у глобальному контексті.

Розуміння поняття публічної дипломатії та її значення в системі міжнародних відносин є важливим для визначення її місця серед інших дипломатичних інструментів, а також для оцінки її ефективності в умовах швидко змінюваного міжнародного середовища.

Поняття та роль публічної дипломатії в міжнародних відносинах є предметом дослідження багатьох вчених, зокрема:

Як зазначають М. В. Павлюх та С. Р. Кушней, поняття «дипломатія» виникло багато століть тому. На думку авторів, дипломатія стосується переговорів між учасниками, які намагаються досягти конкретних цілей. З точки зору міжнародних відносин, дипломатія є методом, за допомогою якого уряди ведуть переговори та прагнуть досягти своїх національних інтересів. Будучи центральними учасниками міжнародних політичних відносин, уряди прагнуть отримати владу, щоб захистити власні інтереси та врятуватися. Вони будують стратегічні відносини один з одним і утворюють альянси, щоб досягти бажаного. Усвідомлення державами вразливості, взаємних інтересів і комерційних вигод спонукає їх до дипломатії. Дипломатія використовується як метод запобігання війнам і насильству, вирішення міжнародних проблем і сприяння торгівлі. З цією метою регіони відкривають посольства, консульства,

створюють дипломатичні представництва. Багато міжнародних організацій виконують посередницькі функції в міжнародних політичних відносинах. Хоча уряди продовжують прагнути до міжнародної безпеки, вони також прагнуть знайти реальні рішення світових проблем у рамках багатосторонньої дипломатії. І саме дипломатія дозволяє урядам розмовляти, спілкуватися та досягати домовленостей [8].

На думку авторів, за останні двісті років у системі міжнародно-політичних відносин відбулися фундаментальні зміни: різко збільшилася кількість суб'єктів міжнародних відносин (держав, міжнародних урядових і неурядових організацій) і, як наслідок, глобальних проблем, що потребують спільного вирішення.

Нова структура публічної дипломатії містить кілька ключових елементів, які частково присутні в традиційній структурі публічної дипломатії:

1. Моніторинг та врахування відгуків зовнішньої аудиторії щодо опублікованої інформації (відстежується кількість коментарів, лайків, поширень).

2. Проводити інформаційні кампанії для формування позитивного сприйняття країни за кордоном.

3. Реалізація культурної дипломатії, використання соціальних мереж для поширення інформації про культурну спадщину окремого народу.

4. Побудова тісних стосунків між зовнішньою аудиторією та місцевим населенням через соціальні медіа (Facebook, Twitter, Instagram, YouTube тощо) [8].

І. Ю. Сухорольська слушно визначає, що події останніх років переконливо свідчать про те, що діяльність у сфері взаємовідносин з іноземними народами для досягнення політичних цілей зазнає значних змін у сучасному світі, застаріваючи чимало ідей і практик минулого. Авторка виділяє п'ять основних нових характеристик публічної дипломатії на сучасному етапі еволюції:

1. відкритість і демократичність;
2. уникнення надмірностей;
3. зростання ролі цінностей;
4. перетворення ігрового поля між різними учасниками на рівне поле;
5. гнучкість і непередбачуваність.

Врахування цих аспектів значно підвищить ефективність стратегій публічної дипломатії, а їх ігнорування, навпаки, перетворить існуючий протягом останніх десятиліть спосіб спілкування з іноземною аудиторією на неефективний спосіб спілкування. У цьому контексті важливо розвивати теорію публічної дипломатії відповідно до сучасних змін у міжнародному середовищі, особливо з використанням вдосконаленої термінології.

У сучасних умовах важко ідентифікувати публічну дипломатію окремого державного суб'єкта та зосередитися виключно на ньому, оскільки насправді це складна взаємодія в мережі багатьох різнорівневих суб'єктів. Навіть якщо цю взаємодію розбити на прості сутності, що включають лише двох учасників, це не спрощує ситуацію, оскільки, як видно з висновків авторки, не зовсім зрозуміло, хто є активною та пасивною стороною, хто фактично «практикує дипломатію», а хто є додатковим і спостерігачем. Це справді публічна дипломатія, коли громадські групи в різних країнах (включаючи бізнес-спільноту) можуть виступати як ініціаторами, активними учасниками та партнерами власних держав, так і аудиторією програм іноземних урядів, корпорацій та організацій [9].

Л. М. Івашова зазначає, що в сучасному глобалізованому світі публічна дипломатія стає вирішальним інструментом зміцнення міжнародних відносин і просування національних інтересів країн. Проблема полягає в тому, що, незважаючи на великий потенціал публічної дипломатії, її можливості не завжди є ефективними. До основних проблем, які потребують невідкладного вирішення сьогодні, належать: недостатня поінформованість про види та можливості публічної дипломатії, у тому числі в приватному та державному секторах; відсутність чіткої стратегії та координації між державними та

недержавними інституціями щодо використання публічної дипломатії. Усе це актуалізує необхідність розробки та впровадження нових підходів та інструментів, які допоможуть ефективно використовувати публічну дипломатію.

Авторка визначає публічну дипломатію як вид дипломатичної діяльності, яка спрямована на формування громадської думки в інших країнах для досягнення зовнішньополітичних цілей [2].

Публічна дипломатія – це форма дипломатичної діяльності, що спрямована на взаємодію з громадськістю, включаючи засоби масової інформації, культурні обміни, освіту, соціальні мережі та інші канали, щоб формувати позитивний імідж держави за кордоном і сприяти досягненню її зовнішньополітичних цілей [5].

Публічна дипломатія охоплює цілу низку заходів і інструментів, через які держави можуть здійснювати вплив на громадську думку в інших країнах. Її основна мета – підтримка зовнішньої політики через ефективну комунікацію з міжнародною громадськістю. У процесі публічної дипломатії велика увага приділяється впливу на молодь, культурні ініціативи, науку, туризм та інші форми співпраці, які сприяють покращенню іміджу держави [12].

Публічна дипломатія дозволяє країнам створювати позитивний образ на міжнародній арені, що в свою чергу може сприяти зміцненню їхнього статусу та економічних інтересів.

За допомогою медіа, культурних програм, освітніх ініціатив та соціальних мереж держави можуть впливати на громадську думку інших країн, що особливо важливо для досягнення стратегічних цілей.

Публічна дипломатія також може бути інструментом для просування міжнародних угод, сприяння мирним ініціативам, розвитку співпраці між державами у таких сферах, як наука, культура та освіта. Вплив на міжнародні організації через публічну дипломатію допомагає країнам активно брати участь у глобальних питаннях, таких як охорона навколишнього середовища, зміна клімату, безпека та розвиток.

Публічна дипломатія також може використовуватися для протидії дезінформації, пропаганді та маніпуляціям з боку інших держав, що важливо для захисту національних інтересів.

Таким чином, публічна дипломатія є важливим інструментом у міжнародних відносинах, оскільки дозволяє державам не тільки представляти свої інтереси, але й активно впливати на формування глобальних наративів та розвиток міжнародної співпраці.

Отже, публічна дипломатія в сучасному світі стає одним з основних інструментів міжнародних відносин, зокрема в умовах глобалізації та розвитку нових інформаційних технологій. Вона дає можливість країнам впливати на міжнародну громадськість, формувати позитивний імідж, підтримувати культурні, освітні та соціальні зв'язки, а також сприяти досягненню національних цілей в глобальному контексті. Публічна дипломатія стає важливим елементом зовнішньої політики держав, оскільки дозволяє не лише реалізувати стратегічні цілі, а й активно формувати міжнародне середовище через взаємодію з громадськістю, міжнародними організаціями та іншими акторами.

Розуміння сутності публічної дипломатії та її місця серед інших дипломатичних інструментів важливе для ефективної взаємодії між державами та для забезпечення їхнього впливу на міжнародній арені. Різноманіття підходів і механізмів, таких як культурні програми, соціальні медіа, освітні ініціативи та інформаційні кампанії, дозволяють країнам успішно впливати на світову громадську думку та зміцнювати власний імідж.

Зміни, які відбулися в міжнародних відносинах протягом останніх десятиліть, зокрема збільшення кількості суб'єктів міжнародних відносин і глобальних проблем, потребують адаптації традиційних дипломатичних практик до нових реалій. Актуальність публічної дипломатії зростає, оскільки вона дозволяє не лише сприяти мирному співіснуванню та розвитку між країнами, але й протидіяти викликам, таким як дезінформація та пропаганда.

Таким чином, публічна дипломатія є потужним інструментом у сучасних

міжнародних відносинах. Вона дозволяє країнам не тільки представляти свої інтереси, але й активно формувати глобальні наративи, підтримувати мирні ініціативи та сприяти розвитку співпраці у таких сферах, як наука, культура, освіта і безпека. Для досягнення ефективних результатів важливо враховувати постійні зміни в міжнародному середовищі та використовувати новітні технології для впливу на міжнародну громадськість.

1.2. Інструменти та механізми публічної дипломатії

Інструменти та механізми публічної дипломатії представляють собою різноманітні засоби та методи, які держави використовують для досягнення своїх зовнішньополітичних цілей через взаємодію з міжнародною громадськістю. Публічна дипломатія дозволяє країнам формувати свій імідж, налагоджувати культурні та соціальні зв'язки, а також активно впливати на громадську думку в інших країнах.

М'яка сила є основним інструментом публічної дипломатії, що передбачає використання не силових методів, а залучення через привабливість культурних, освітніх та політичних цінностей.

На відміну від «жорсткої сили», яка спирається на примус, економічний тиск чи військове втручання, м'яка сила полягає у здатності впливати на поведінку інших суб'єктів міжнародних відносин за допомогою переконання, привабливого іміджу та добровільного залучення. Основними джерелами м'якої сили виступають культура, система цінностей, політична модель, освітні можливості, засоби масової інформації, а також міжнародний імідж держави [6].

У контексті публічної дипломатії м'яка сила реалізується через інституційні та неурядові механізми впливу, такі як культурні програми, студентські обміни, наукова співпраця, діяльність національних культурних інститутів або поширення мови. Наприклад, Польща, використовуючи свою багатогранну культурну спадщину, активну роботу Інституту Адама

Міцкевича, освітні програми та участь у міжнародних фестивалях, формує позитивний імідж країни як відкритої, творчої та європейсько зорієнтованої держави.

М'яка сила сприяє побудові довіри, довгострокових зв'язків та міжкультурного розуміння, що у перспективі зміцнює політичні позиції держави на міжнародній арені без застосування тиску чи примусу. Саме тому вона є ключовим елементом сучасної публічної дипломатії і важливим засобом формування сприятливого зовнішньополітичного середовища. [6].

«М'яка сила» охоплює наступні складові частини:

1. Культура: залучення культурних обмінів, фестивалів, виставок, музичних та театральних подій. Культурна дипломатія є потужним інструментом у зміцненні міжнародних відносин і сприянні взаєморозумінню між народами.

2. Міжнародні освітні програми: студентські обміни, стипендії та навчальні програми в іноземних університетах сприяють зміцненню зв'язків між країнами та формуванню довготривалих відносин.

3. Спортивні події: організація та підтримка міжнародних спортивних заходів дозволяє країні зарекомендувати себе як активного учасника світового співтовариства [3].

Інформаційна дипломатія є важливим інструментом, через який країни здійснюють вплив на міжнародну громадськість, використовуючи засоби масової інформації, новітні технології та цифрові платформи [7].

З розвитком цифрових технологій соціальні мережі стали важливим інструментом публічної дипломатії.

Сьогодні вони відіграють ключову роль у формуванні міжнародного іміджу держав, налагодженні комунікації з іноземною аудиторією та поширенні наративів, що відображають національні інтереси. Платформи на кшталт Twitter (X), Facebook, Instagram, YouTube, TikTok, а також спеціалізовані дипломатичні блоги й влоги дозволяють урядовим структурами, посольствам, міністерствам закордонних справ та окремим

дипломатам безпосередньо комунікувати з широкими масами в режимі реального часу.

Участь представників держав у публічних обговореннях через соціальні мережі дає змогу оперативно реагувати на міжнародні події, ефективно спростовувати дезінформацію, пояснювати зовнішню політику держави та підтримувати діалог із цільовими аудиторіями за кордоном. Крім того, соціальні мережі дозволяють персоналізувати дипломатію, роблячи її ближчою та доступнішою для громадськості, особливо для молодого покоління.

Успішними прикладами використання соціальних мереж як інструменту цифрової дипломатії є діяльність МЗС України під час війни, офіційні акаунти Польського інституту в Пекіні чи Лондоні, або сторінки Інституту Адама Міцкевича, які популяризують польське мистецтво, музику, літературу та мову через візуальний контент, відео, стріми та публікації кількома мовами.

Таким чином, соціальні мережі стали не лише каналом для просування національного іміджу, а й потужним засобом формування громадської думки, розвитку міжкультурного діалогу та посилення впливу держави в глобальному цифровому просторі [10].

Культурна дипломатія є важливим напрямом публічної дипломатії, який сприяє взаєморозумінню та збагаченню культурного обміну між країнами.

Вона виконує стратегічну функцію у зовнішній політиці держав, адже дає змогу налагоджувати довгострокові міжкультурні зв'язки, зміцнювати міжнародний авторитет країни, а також формувати позитивний імідж на світовій арені через мистецтво, літературу, мову, освіту, історичну спадщину та сучасну творчість. На відміну від традиційної дипломатії, що ведеться на міжурядовому рівні, культурна дипломатія діє переважно в гуманітарній сфері, залучаючи митців, науковців, викладачів, студентів та широку аудиторію до відкритого діалогу. Цей напрям має великий потенціал для зниження напруженості у міжнародних відносинах, формування міжнаціональної солідарності та просування спільних цінностей. Через спільні

культурні ініціативи, фестивалі, виставки, обміни, концерти, театральні постановки та мовні програми країни можуть не лише презентувати свою ідентичність, а й відкритися для інших культур, що сприяє розумінню багатогранності світової спільноти.

Яскравим прикладом такої практики є діяльність Польщі в межах програми «Культурні іскри єдності» під час її головування в Раді ЄС у 2025 році, яка охоплює понад 100 заходів у 20 країнах Європи й зосереджена на просуванні молодих польських митців та європейських цінностей. Ці ініціативи не лише знайомлять світ із польською культурною спадщиною, а й поглиблюють взаєморозуміння між європейськими народами. Таким чином, культурна дипломатія є не лише інструментом просування національного бренду, але й ефективним засобом м'якої сили, що формує атмосферу довіри, поваги та партнерства у міжнародних відносинах [4].

Отже, інструменти та механізми публічної дипломатії є важливими елементами зовнішньої політики, що дозволяють країнам ефективно взаємодіяти з міжнародною громадськістю та досягати своїх стратегічних цілей. Вони охоплюють різноманітні методи, які сприяють формуванню позитивного іміджу країни, зміцненню культурних та соціальних зв'язків, а також впливу на громадську думку в інших країнах.

М'яка сила є основним інструментом публічної дипломатії, використовуючи привабливість культурних, освітніх і політичних цінностей. Культурні обміни, міжнародні освітні програми, а також підтримка спортивних подій є потужними засобами для створення позитивного образу країни на міжнародній арені. Культурна дипломатія, зокрема, сприяє глибшому взаєморозумінню між народами, збагачуючи їхні культурні зв'язки і зміцнюючи дипломатичні відносини.

Інформаційна дипломатія, завдяки розвитку цифрових технологій, також стала важливим інструментом публічної дипломатії. Використання соціальних мереж та інших цифрових платформ дозволяє країнам швидко реагувати на глобальні події, долати інформаційні бар'єри та активно

впливати на міжнародну громадську думку.

В цілому, інструменти публічної дипломатії допомагають державам не тільки створювати позитивний образ на світовій арені, але й активно сприяти розвитку міжнародних відносин у різних сферах, таких як культура, освіта, спорт, і наука. Використання цих інструментів має вирішальне значення для забезпечення ефективності зовнішньополітичної стратегії держав, особливо в умовах глобалізації та розвитку інформаційних технологій.

1.3 Методичні основи дослідження публічної дипломатії в міжнародних відносинах

Дослідження публічної дипломатії в контексті міжнародних відносин вимагає застосування широкого спектру методів, які дозволяють детально аналізувати цей феномен, з'ясувати його вплив на міжнародні процеси та з'ясувати ефективність конкретних інструментів дипломатичної діяльності. Методи дослідження публічної дипломатії мають на меті забезпечити комплексний підхід до аналізу цього явища через різні наукові дисципліни, такі як міжнародні відносини, комунікації, соціологія, політологія та культурологія.

Розглянемо методичні основи дослідження публічної дипломатії в міжнародних відносинах:

1. Дослідження публічної дипломатії вимагає використання теоретичних підходів у сфері міжнародних відносин. Це теорії «м'якої сили» (soft power), глобалізації, комунікаційної політики та інші, що дають можливість зрозуміти механізми впливу на міжнародну громадськість і держави.

2. При дослідженні публічної дипломатії в міжнародних відносинах методи індукції та дедукції можуть бути використані для побудови теоретичних моделей, аналізу реальних ситуацій та формулювання висновків.

Зокрема, індуктивний метод дозволяє на основі аналізу окремих емпіричних прикладів – таких як окремі кейси культурної дипломатії, успішні

інформаційні кампанії чи конкретні міжнародні ініціативи – виводити загальні закономірності та принципи функціонування публічної дипломатії. Наприклад, спостерігаючи ефекти культурних програм Польщі у різних країнах, дослідник може узагальнити ключові фактори ефективності публічної дипломатії.

У свою чергу, дедуктивний метод базується на застосуванні вже існуючих теоретичних засад і концепцій (наприклад, теорії «м'якої сили», комунікативних моделей у міжнародних відносинах чи концепції іміджу держави) до аналізу конкретних ситуацій. Це дає змогу перевірити або уточнити теорії через їх практичне застосування – наприклад, оцінити, наскільки ефективно Польща реалізує принципи «м'якої сили» у своїй культурній дипломатії в рамках головування в Раді ЄС.

Таким чином, індукція дозволяє зібрати нові знання, а дедукція – перевірити наявні гіпотези, що забезпечує всебічне і збалансоване дослідження явища публічної дипломатії як у теоретичному, так і в прикладному аспектах.

Індуктивний підхід виводить загальні принципи, теорії або висновки з конкретних фактів або спостережень.

Цей підхід базується на аналізі окремих емпіричних прикладів, що дозволяє поступово узагальнювати отримані дані та формувати більш широкі концептуальні рамки. У контексті дослідження публічної дипломатії це може означати вивчення кількох успішних кейсів культурних ініціатив конкретної держави (наприклад, участь Польщі у міжнародних фестивалях, діяльність Інституту Адама Міцкевича, або реалізація програми «Культурні іскри єдності») та подальше формулювання висновків про ефективні механізми впливу м'якої сили.

Таким чином, індуктивний підхід дозволяє, спираючись на спостереження реальних дій та результатів, сформулювати загальне уявлення про роль культури у зовнішній політиці, моделі успішної взаємодії з іноземною аудиторією, або навіть запропонувати нові теоретичні підходи до вивчення

публічної дипломатії. У цьому контексті індукція є важливим інструментом емпіричного дослідження, який забезпечує зв'язок між реальністю та науковим узагальненням.

Дедукція передбачає, що на основі загальних теорій чи принципів можна робити конкретні висновки. В дослідженні публічної дипломатії дедукція може використовуватися для перевірки теоретичних припущень та оцінки ефективності певних стратегій чи інструментів [11].

Застосування цих методів дозволяє створити цілісне уявлення про публічну дипломатію в міжнародних відносинах, розглядаючи її з різних сторін і забезпечуючи комплексний підхід до оцінки її ефективності та значення в глобальному контексті.

РОЗДІЛ 2

ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ПУБЛІЧНОЇ ДИПЛОМАТІЇ ПОЛЬЩІ

2.1. Розвиток публічної дипломатії Польщі

Розвиток публічної дипломатії Польщі представляє собою важливий аспект зовнішньої політики країни, який дозволяє їй активно формувати свій імідж, будувати міжнародні зв'язки та впливати на громадську думку на світовій арені. Публічна дипломатія Польщі охоплює широке коло інструментів і механізмів, зокрема культурну дипломатію, медіа-кампанії, академічні та освітні програми, а також використання міжнародних платформ для посилення своєї присутності в світі.

Польща є новачком у сфері публічної дипломатії. Перші визначення публічної дипломатії, запроваджені МЗС Польщі, з'явилися у 2000 році; нинішнє розуміння зосереджено на впливі на громадську думку повідомленнями про Польщу з метою побудови діалогових стосунків із закордонною громадськістю. Базовий документ про польську промоцію від 2009 року визначає публічну дипломатію як систематичну комунікацію та діалог із суспільствами та лідерами громадської думки в інших країнах, привернення їхньої уваги, «завоювання їхніх сердець» та розуму польським сенсом існування, польськими інтересами, польськими проблемами, польською точкою зору, основними цінностями польського суспільства, а зрештою польською культурою та поляками як такими. Публічна дипломатія є методом покращення іміджу Польщі за кордоном, здійснення «м'якого» тиску на інституції та людей, які приймають рішення [27].

Просування, бренд, імідж і громадська думка є найважливішими поняттями в польському підході до використання засобів м'якої сили в міжнародних відносинах. Лише останніми роками публічна дипломатія привернула більше уваги та стала найважливішим інструментом управління польськими активами через координацію культурної дипломатії та

міжнародного брендингу, а також шляхом частого поєднання з економічною дипломатією.

Як посткомуністична країна середнього розміру в процесі переходу до демократії, «затиснута» між Німеччиною та росією, Польща мала переглянути свою роль як актора міжнародних відносин. Таким чином, польська публічна дипломатія розвивалася в рамках процесу вступу до Європейського Союзу, найважливішого завдання польської зовнішньої політики після вступу до НАТО [27].

Майбутній вступ до ЄС спровокував перші кампанії економічної дипломатії та стратегії брендингу країни. Першим завданням було залучення інвесторів і туристів. У результаті польська зовнішня політика зазнала економізації, що спостерігається також в інших європейських країнах з давнішими демократичними та ринковими традиціями. Під економізацією зовнішньої політики Польщі слід розуміти прийняття комерційної логіки конкуренції між державами та запровадження в неї певних інструментів піару. Наприкінці 1990-х років були започатковані перші стратегії просування країни, які тривали до 2004 року, коли Польща стала членом ЄС.

2004 рік став знаменним для польських зусиль у ребрендингу країни. Одна з державних установ, яка займається брендинговими кампаніями, запросила В. Олінса розробити польський бренд. Олінс є автором «творчої напруги» як польського ключового повідомлення, яке добре проілюструвало дихотомії польської національної ідентичності, але дуже скоро було залишено польським правим урядом, який координував ребрендинг країни та публічну дипломатію після 2005 року. У 2007 році ліберальна партія перемогла на виборах і дала новий темп розвитку польської публічної дипломатії, не повернувши «творчої напруги», суперечливої для вітчизняної громадськості.

Для європейської громадськості головування в Раді у 2011 році засвідчило, що Польща є передбачуваним партнером. Водночас президентство дало новий поштовх роботі над польською стратегією публічної дипломатії та сприяло продовженню розробки бренду країни. Головування у 2011 році

супроводжувалося зовнішньою та внутрішньою програмою культурних заходів, яка була продовжена у 2012 році перед та під час Чемпіонату Європи з футболу УЄФА в Польщі та Україні (ЄВРО 2012). До підготовки обох заходів були залучені недержавні організації, що дало унікальну можливість для розвитку форм співпраці з НУО в рамках публічної та культурної дипломатії. Головування в Раді ЄС і проведення ЄВРО-2012 стали віхами в ребрендингу Польщі як країни. ЄВРО-2012 стало важливим для глибшої інтеграції популярної культури в культурну дипломатію [27].

Хоча країна є новачком у публічній дипломатії, цього не можна сказати про культурну дипломатію. Польща заснувала перший культурний інститут у Будапешті в 1939 році; з 1994 року інститути діють як мережа польських інститутів під егідою МЗС. З моменту заснування кафедри публічної та культурної дипломатії відбувається інтеграція культурної та публічної дипломатії.

Специфіка польської публічної та культурної дипломатії базується на важливості нарації про культуру та історію та добре відповідає розумінню публічної дипломатії К. Шнайдером, який визначає її як «усе, що робить нація, щоб пояснити себе світові».

Для країни середнього розміру, як Польща, яка прагне до позиції середньої сили в європейській політиці, впровадження публічної дипломатії є результатом прийняття засобів стратегічної комунікації та сильної віри у важливість сприйняття, іміджів та брендів у міжнародній політиці. Усвідомлення важливості публічної дипломатії підтримало зусилля країни представити себе як надійного та стабільного партнера та доброго громадянина міжнародної спільноти.

Реалізація публічної дипломатії в Польщі робить перехід до модернізації у сфері зовнішньої політики і водночас означає прийняття логіки опосередкованої політичної комунікації на міжнародному рівні. Проблеми ідентичності та видимості змусили країну запровадити брендинг як перший інструмент. На цьому етапі недержавні організації брали участь у розробці

стратегії просування. У Польщі вони відігравали роль посередника між МЗС та бізнесом, а сьогодні багато з них спеціалізуються на допомозі розвитку.

Таким чином, польська модель публічної дипломатії включає громадські організації. Офіційна допомога розвитку та сприяння демократії поступово стають нішами, на яких спеціалізується країна, а також Європейська політика сусідства, основним проектом якої є Східне партнерство [27].

Так як культурна дипломатія є основою публічної дипломатії Польщі і охоплює організацію численних культурних заходів та обміну. Польща активно представляє свою багатогранну культуру через культурні інститути, фестивалі, виставки та інші культурні ініціативи [25].

Інститут Адама Міцкевича – один з основних органів, який займається розвитком польської культури в світі. Інститут проводить культурні проекти, співпрацюючи з міжнародними партнерами, організовуючи виставки, концерти, театральні вистави та кінопокази [14].

Польща активно інвестує в освіту як механізм публічної дипломатії, сприяючи розвитку освітніх обмінів та підтримці міжнародної молоді.

Польща бере активну участь у програмі Erasmus+ для студентів, пропонуючи обмін досвідом, навчання в польських університетах для іноземних студентів і відправляючи своїх студентів на навчання в інші країни [42].

Медіа є важливим інструментом публічної дипломатії Польщі для формування її іміджу на міжнародному рівні. Польща активно використовує міжнародні медіа для поширення своїх політичних, культурних та соціальних меседжів.

Польські медіа активно працюють на міжнародній арені, надаючи інформацію про ситуацію в країні, її політику, культуру та соціальний розвиток. Польща використовує міжнародні телеканали та радіостанції для поширення інформації про свої досягнення [24].

Польща активно бере участь у наданні гуманітарної допомоги постраждалим від війни та природних катастроф. Крім того, Польща приймає

біженців з країн, що постраждали від конфліктів, забезпечуючи їм необхідну підтримку.

Польща здійснює гуманітарні місії, зокрема в країнах, що постраждали від конфліктів або катастроф, а також підтримує міжнародні зусилля в боротьбі з пандеміями та іншими глобальними викликами [32].

Отже, розвиток публічної дипломатії Польщі є важливою складовою її зовнішньої політики, що дозволяє країні активно формувати свій імідж і впливати на міжнародні відносини. Польща, хоча й є відносно новачком у сфері публічної дипломатії, зробила значні кроки в розбудові та ефективному використанні інструментів публічної дипломатії, включаючи культурну дипломатію, медіа-кампанії, освітні програми та гуманітарну діяльність.

Публічна дипломатія Польщі має глибокі корені в культурній дипломатії, що активно реалізується через міжнародні культурні інститути та організацію численних культурних заходів. Інститут Адама Міцкевича, як важливий агент культурної дипломатії, активно просуває польську культуру через виставки, концерти, театральні постановки та кінопокази по всьому світу.

Важливим аспектом є також використання освітніх програм, таких як Erasmus+, що сприяють розвитку міжнародних студентських обмінів та культурного взаєморозуміння. Польща інвестує в створення можливостей для молоді, що має значний вплив на її міжнародну репутацію.

Польща активно використовує медіа як інструмент для формування позитивного іміджу на міжнародній арені. Міжнародні медіа платформи сприяють популяризації досягнень країни в політичній, культурній та соціальній сферах. Медіа-кампанії та використання сучасних цифрових технологій дозволяють Польщі активно взаємодіяти з міжнародною громадськістю, що має важливе значення в умовах глобалізації.

Крім того, Польща реалізує важливі гуманітарні місії, надаючи допомогу постраждалим від війни та природних катастроф, а також підтримує міжнародні зусилля в боротьбі з глобальними викликами.

Таким чином, публічна дипломатія Польщі, спрямована на покращення її іміджу та зміцнення міжнародних відносин, є важливим інструментом для країни, що прагне розвиватися як стабільний партнер у глобальному політичному та економічному просторі.

2.2. Роль публічної дипломатії в період після 1989 року

Період після 1989 року став важливим етапом для розвитку публічної дипломатії, особливо для країн, що пережили значні політичні та соціальні трансформації. Країни Центральної та Східної Європи – зокрема Польща, Чехія, Угорщина, а також держави пострадянського простору – вступили в нову епоху, де необхідно було не лише перебудовувати внутрішні інститути, але й активно заявити про себе на міжнародній арені. У цих умовах публічна дипломатія стала необхідним інструментом для формування позитивного іміджу, переосмислення ідентичності та інтеграції в західні політичні, економічні й культурні структури, зокрема Європейський Союз та НАТО.

Для цих країн важливо було продемонструвати свою відданість демократичним цінностям, повагу до прав людини, культурне багатство та відкритість до діалогу. Через культурну, освітню та інформаційну дипломатію, а також за допомогою інструментів м'якої сили (*soft power*), ці держави будували нові наративи, що протиставлялися радянському спадку, та позиціонували себе як активних учасників глобального демократичного співтовариства.

У цьому контексті Польща стала одним із провідних прикладів, активно використовуючи публічну дипломатію для просування своєї культурної спадщини, мови, історії та мистецтва, а також для зміцнення свого місця в європейському політичному та культурному просторі. Завдяки таким інституціям, як Інститут Адама Міцкевича, Польський інститут книги, Польський кіноінститут та численним дипломатичним представництвам, Польща змогла ефективно налагодити міжкультурні зв'язки, популяризувати

польських митців і сприяти міждержавному діалогу.

Таким чином, публічна дипломатія у посткомуністичних країнах стала не лише засобом представлення національної культури, а й інструментом зовнішньополітичної стратегії, спрямованої на переосмислення власного міжнародного статусу, залучення інвестицій, розвиток туристичної привабливості та посилення участі в глобальних процесах.

Після 1989 року багато країн почали активніше використовувати публічну дипломатію для просування своїх політичних, економічних і культурних інтересів у нових політичних умовах. Це був період, коли країни почали активно вибудовувати свої відносини із Заходом і розвивати зовнішню політику, зокрема через засоби публічної дипломатії.

У період після 1989 року Польща активно використовувала публічну дипломатію для просування своїх національних інтересів.

Після 1989 року Польща значно посилила свою культурну дипломатію. Важливим інструментом стала організація культурних заходів, таких як виставки, музичні фестивалі, кінопокази, що допомогли продемонструвати багатство польської культури світу [17].

Одним із головних напрямів публічної дипломатії Польщі була євроінтеграція. Польща активно просувала свої прагнення до вступу в Європейський Союз і НАТО, використовуючи публічну дипломатію для підвищення підтримки цих процесів серед громадян, а також для лобіювання своїх інтересів серед європейських партнерів. Польща позиціонувала себе як лідера серед країн Центрально-Східної Європи, який має досвід трансформації та може стати важливим мостом між Західною Європою та Східною Європою [38].

Отже, період після 1989 року став важливим етапом для розвитку публічної дипломатії, зокрема для країн, що пережили значні політичні та економічні трансформації, таких як країни Центральної та Східної Європи. У нових умовах глобалізації публічна дипломатія стала потужним інструментом для формування міжнародного іміджу, зміцнення дипломатичних зв'язків і

просування національних інтересів.

Для Польщі цей період став важливим з точки зору активного використання публічної дипломатії в процесі євроінтеграції. Після 1989 року Польща значно посилила свою культурну дипломатію, що стало ключовим інструментом у демонстрації багатства польської культури на світовій арені. Організація культурних заходів, виставок, музичних фестивалів і кінопоказів сприяла підвищенню міжнародної обізнаності та залученню уваги до польської спадщини та сучасної культури.

Особливо важливим напрямом публічної дипломатії Польщі стала євроінтеграція. Польща активно просуvala свої прагнення до вступу в Європейський Союз і НАТО, використовуючи публічну дипломатію для залучення підтримки серед європейських партнерів і громадян. Позиціонування Польщі як лідера Центрально-Східної Європи, який має досвід трансформації, дозволило їй стати важливим мостом між Західною та Східною Європою, що сприяло розвитку співпраці та поглибленню інтеграційних процесів у регіоні.

2.3. Польська публічна дипломатія в контексті Європейського Союзу та глобальних відносин

Польська публічна дипломатія в контексті Європейського Союзу та глобальних відносин займає важливе місце в зовнішній політиці Польщі. Як країна-член ЄС з 2004 року, Польща використовує публічну дипломатію для зміцнення своєї позиції в рамках Європейського Союзу та для просування своїх інтересів на глобальній арені. Вона активно використовує інструменти публічної дипломатії для формування позитивного іміджу, впливу на міжнародну громадську думку, а також для підтримки європейських та глобальних цінностей.

Значне покращення сприйняття Польщі за останні роки пояснюється її стабільним економічним зростанням, незважаючи на кризу 2008 року, і її

передбачуваною зовнішньою політикою з 2007 року. Поєднуючи ці дві змінні з публічною дипломатією, Польща майже досягла репутації доброго громадянина європейської (і міжнародної) спільноти. Однак зусилля Польщі досягти статусу регіонального лідера з глобальною видимістю надто зосереджені на національному брендингу та іміджі. Досі немає стратегії польської публічної дипломатії, яка б визначала цілі та гармонізувала зусилля всіх акторів у сфері.

Хоча міжнародна позиція та роль Німеччини суттєво відрізняються від Польщі після 1989 року, зовнішня іміджева політика Німеччини та впровадження німецької зовнішньої культурної політики для запобігання конфліктам мали нормативний вплив на польську публічну дипломатію.

Включення міжнародного мовлення до стратегій польської промоції є фактом, і тепер за ним слід включити його до Департаменту громадської та культурної дипломатії або до нової стратегії публічної дипломатії.

Просування демократії та співпраця в галузі розвитку є перспективними сферами для майбутньої польської стратегії публічної дипломатії. Те саме слід сказати про академічні обміни та освіту, які наразі майже не сприяють глобальній присутності польської м'якої сили. Університети в країні не такі відомі, як в інших європейських країнах, але польський уряд більше не може ігнорувати їхній потенціал розбудови. Обидві сфери дозволили б Польщі залучити зацікавлених сторін з-за меж Європи та отримати глобальну видимість [28].

У засобах масової інформації та наукових дискусіях все частіше можна почути термін «азіатське століття» як коментар до динамічного зростання країн регіону Східної та Південно-Східної Азії, зокрема Китаю, протягом 21 століття. Очікується, що до 2050 року на азіатські країни припадатиме понад 50% світового ВВП, що означає повернення до історичної ситуації, яка переважала більшу частину часу до промислової революції.

Відповідно зміщення центру тяжіння світового виробництва та споживання в бік азіатських країн призведе до зростання їхнього впливу на

переваги споживачів у всьому світі – поступово замінюючи західні країни в цьому відношенні. Дійсно, все більше країн починають враховувати ці майбутні зміни у своїх зовнішньополітичних стратегіях, що може означати або конфронтаційну (приклад Сполучених Штатів), або трансакційну (приклад Німеччини) позицію. Незалежно від того, як сприймається зростаюча роль Азії – як загроза чи можливість – безсумнівно, однак, це тема, яку свідомі уряди неможливо ігнорувати.

Тим часом у Польщі, азійські питання все ще залишаються відносно нішевою темою, а польські аналітичні та наукові зусилля, а також увага громадськості переважно зосереджені лише на кількох вибраних аспектах, таких як суперництво США та Китаю, співпраця ЄС з Японією та Південною Кореєю. Показовим прикладом цього стало вкрай необдумане рішення міністра національної оборони у квітні 2024 року скасувати Азійський дослідницький центр при Академії військового мистецтва, що, на думку експертів, означало «фактично вдвічі зменшити можливості Польщі аналізувати події на найбільшому континенті» [18].

Незважаючи на значну географічну віддаленість, Польща також має низку характеристик, які подібні до деяких країн регіону Східної та Південно-Східної Азії, що впливає, серед іншого, з використання нею моделі розвитку, заснованої на виробничих субпідрядах із Заходом, що уможливило історично швидкий розвиток протягом трьох десятиліть, терміновість розробки його нової версії та досвід життя в тіні регіональних сил.

Надзвичайно багатообіцяючою можливістю використати вищезазначені умови є головування Польщі в Раді Європейського Союзу в першій половині 2025 року. З огляду на ширший контекст інтересів ЄС та їх зближення з зусиллями Польщі в регіоні Східної та Південно-Східної Азії, це могло б стати приводом для Польщі взяти на себе важливу роль країни, що з'єднує Західний і Східний світи. Дійсно, завдяки своєму унікальному досвіду та політичним ресурсам Польща могла б сприяти одночасному досягненню цілей зовнішньої політики як ЄС, так і національної політики, а головування в Раді ЄС стало

чудовим приводом для цього [22; 40].

Польща активно підтримує ідеї європейської інтеграції, демократії, прав людини та верховенства права. Країна постійно акцентує увагу на важливості збереження європейського співтовариства та об'єднання для вирішення глобальних викликів, таких як зміна клімату, біженці, боротьба з тероризмом.

Польща активно використовує публічну дипломатію не лише в межах ЄС, а й на глобальному рівні, просуваючи свої інтереси, економічний потенціал та стратегічну роль у світі.

Отже, польська публічна дипломатія займає важливе місце в зовнішній політиці країни, особливо після її вступу до Європейського Союзу у 2004 році. Завдяки цьому статусу Польща має можливість активно впливати на міжнародні відносини, просувати свої інтереси та зміцнювати свою позицію на глобальній арені через інструменти публічної дипломатії. Зокрема, Польща активно формує позитивний імідж і впливає на міжнародну громадську думку, підтримуючи європейські та глобальні цінності.

Стабільне економічне зростання Польщі, незважаючи на кризу 2008 року, а також її передбачувана зовнішня політика з 2007 року, дозволили країні досягти репутації «доброї нації» у міжнародній спільноті. Однак, Польща все ще не має єдиної стратегії публічної дипломатії, яка б узгоджувала зусилля усіх акторів у цій сфері, зокрема в напрямі розвитку національного бренду та глобальної видимості.

Важливими елементами для майбутньої стратегії Польщі є просування демократії, співпраця в галузі розвитку, академічні обміни та освіта, які мають потенціал для покращення глобальної присутності польської «м'якої сили». Однак польські університети та наукові інститути ще не здобули такої популярності в світі, як їхні колеги в інших європейських країнах. Тому є необхідність в активнішому використанні їхнього потенціалу для зміцнення міжнародних зв'язків і розвитку публічної дипломатії.

Однією з найважливіших майбутніх викликів є зміщення центру економічної та політичної сили в бік Азії. Незважаючи на географічну

відстань, Польща має потенціал для налагодження більш тісних відносин з країнами Східної та Південно-Східної Азії, зокрема через свою історію та досвід швидкого розвитку за підтримки Заходу. Це питання потребує глибшої уваги з боку польських аналітичних та наукових інститутів, а також стратегічних кроків у контексті міжнародної співпраці.

Головування Польщі в Раді ЄС у першій половині 2025 року є унікальним шансом для Польщі взяти на себе важливу роль у поєднанні інтересів Західного та Східного світу. Це може стати потужним стимулом для просування польської публічної дипломатії в регіоні Східної та Південно-Східної Азії та сприяти досягненню зовнішньополітичних цілей як Європейського Союзу, так і національної політики Польщі.

Отже, публічна дипломатія Польщі є важливим інструментом для зміцнення її позицій як всередині ЄС, так і на глобальній арені, зокрема через підтримку цінностей демократії, прав людини та верховенства права. Для досягнення значного впливу на міжнародній сцені Польщі слід акцентувати увагу на нових стратегіях, які включатимуть активну співпрацю з Азією та використання потенціалу академічних та наукових установ для розбудови м'якої сили.

РОЗДІЛ 3

СУЧАСНІ ІНІЦІАТИВИ, СТРАТЕГІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОЛЬЩІ В ПУБЛІЧНІЙ ДИПЛОМАТІЇ

3.1. Культурна дипломатія та просування польської культури за кордоном

Культурна дипломатія – це стратегія, яка використовує культуру як інструмент для зміцнення міжнародних відносин та просування національної ідентичності за кордоном. Вона може охоплювати різноманітні форми діяльності, такі як культурні обміни, виставки, фестивалі, навчання мови, мистецькі проекти тощо. Польща активно використовує культурну дипломатію як частину своєї зовнішньої політики, щоб підвищити свій міжнародний імідж, зміцнити зв'язки з іншими країнами та представити свою багатогранну культурну спадщину.

Польща активно представляє свою культурну спадщину на міжнародній арені, організовуючи виставки, концерти, театральні вистави, кінопокази, фольклорні фестивалі та інші культурні заходи, що дозволяє привернути увагу до польських художників, музикантів, режисерів та письменників.

Зокрема, головування Польщі в Раді Європейського Союзу – це унікальна можливість продемонструвати культуру, мистецтво, історію та спадщину нації. За допомогою мистецьких заходів і культурного обміну президентство висвітлюватиме та зміцнюватиме спільні європейські цінності, історію та ідентичність. Ця ініціатива має на меті побудувати мости між громадянами різних держав-членів.

Під час презентації культурної програми міністр культури та національної спадщини Ганна Врублевська сказала: «Культура важлива для всіх нас. Це простір для діалогу, і тепер ми маємо шанс запросити всю Європу взяти участь у цьому діалозі. Ми ставимо молодих творців на перше місце, тому що за кілька років саме вони розповідатимуть історію нашої

ідентичності. Мова культури є універсальною спадщиною та чудовою інструмент для зміцнення ідентичності, а також вирішення важливих соціальних проблем».

Заходи та ініціативи, заплановані Національним центром культури Польщі у співпраці з Міністерством культури та національної спадщини, відображатимуть основні теми президентства. Вони також доповнюватимуть діяльність в інших сферах. Національний центр культури Польщі також запустив грантову програму Synergies, яка залучила 380 проєктів. 71 отримає фінансування.

Польське головування у 2025 році започаткує міждисциплінарну культурну ініціативу «Культурні іскри єдності», яка включає близько 100 заходів у понад 20 країнах Європи. Програма, організована Інститутом Адама Міцкевича, сприяє міжнародному співробітництву, зосереджуючись на молодих польських митцях і творцях із різних професій.

«Ми не зацікавлені в представленні одностороннього бачення польської культури. Ми є невід'ємною частиною міжнародної культури, і ця програма відображає це – ми як іскра, яка приносить блиск», – сказала Ольга Бжезінська, заступник директора Інституту Адама Міцкевича [36].

Під час святкування головування Польщі в Раді Європейського Союзу з січня по червень 2025 року в більш ніж 20 країнах Європи відбудеться близько 100 культурних заходів, таких як концерти, вистави, виставки, кінопокази та літературні заходи. Програма, організована Інститутом Адама Міцкевича під гаслом «Культурні іскри єдності», демонструватиме найцікавіші тенденції сучасного польського мистецтва, зосереджуючись на новому, новому поколінні митців. Заходи, які відбудуться як у членах ЄС, так і в потенційних державах-членах, спрямовані на популяризацію поняття солідарності та міжнародної співпраці.

Культурна програма фокусується на:

- підтримка молодих талантів у креативних індустріях;
- міжнародні заходи: сприяння діалогу та культурному обміну;

— загальнонаціональні заходи: відзначення молодих талантів і громадського духу президентства [19].

Культурну програму польського головування вирізняє не лише участь митців і творців інших національностей, а й широка привабливість. Окрім держав-членів, заходи поширюватимуться на країни-кандидати на вступ до Європейського Союзу: Сербію, Грузію, Північну Македонію та Молдову [35].

Польща має численні культурні центри, посольства та консульства, які працюють над просуванням польської культури. Одним із важливих елементів є Польський інститут – мережа культурних установ, що працюють в різних країнах світу для організації культурних заходів, лекцій, курсів польської мови, наукових конференцій.

Інститут Адама Міцкевича спеціалізується на популяризації польської культури за кордоном шляхом ініціювання міжнародного обміну між польськими та іноземними культурними інституціями, спільного виробництва мистецьких заходів, організації навчальних візитів та забезпечення присутності польських митців на міжнародному рівні.

Для досягнення поставлених цілей Інститут використовує різноманітні інструменти, проводячи офлайн (виставки, перформанси, кінопокази, концерти, присутність на фестивалях) та онлайн діяльність. Завдяки співпраці з престижними іноземними установами Інституту вдалося охопити 60 мільйонів іноземних реципієнтів через реалізовані проекти на 6 континентах і в 70 країнах, включаючи Великобританію, Францію, Ізраїль, Німеччину, Туреччину, США, Канаду, Австралію, Україну, Литву, Латвію, Естонію, Угорщину, Чехію, а також у Китаї, Японії та Кореї.

Culture.pl, створений і керований Інститутом Адама Міцкевича, є щоденно оновлюваним веб-сайтом, який інформує про польську культуру. Крім інформації про заходи, організовані в Польщі та в усьому світі, тут можна знайти численні профілі митців, рецензії, есеї, описи та інформацію про культурні установи. Веб-сайт працює польською, англійською та розширений статтями азійськими мовами: китайською, японською та корейською .

Міжнародний культурний центр у Кракові у своїй діяльності зосереджується на історії, мистецтві та архітектурі, феномені пам'яті, захисті культурної спадщини та аспектах, пов'язаних з її управлінням. Міжнародний культурний центр у Кракові виконує місію зміцнення позиції Польщі як важливого суб'єкта міжнародної спільноти (ЮНЕСКО, V4, Барселонський процес, Берлінський процес) і важливого партнера в культурній та інтелектуальній співпраці [16].

Міжнародний культурний центр у Кракові веде активну виставкову діяльність і організовує міжнародні літні курси у співпраці з партнерами з Європи та США. Він реалізує стипендіальну програму *Thesaurus Poloniae*, присвячену іноземним науковцям, які проводять дослідження культури, історії та мультикультурної спадщини Республіки Польща та Центральної Європи.

Інститут Фридерика Шопена є найбільшим Шопенівським центром у світі, який повністю та всебічно популяризує, захищає, досліджує та поширює спадщину Фридерика Шопена. Багатогранна та різноманітна діяльність Інституту є відгуком на творчість і життя композитора – багатого, неоднозначного, а часом і складного для наступних поколінь слухачів, виконавців і науковців, захоплених цією музикою та постаттю. Крім того, Інститут співпрацює з іншими Шопенівськими конкурсами в рамках платформи для співпраці організаторів конкурсів – *Chopin Competitions Conference*.

Польський інститут книги має на меті популяризацію польської літератури у світі та популяризацію читання в Польщі. У своїй діяльності на зовнішніх ринках Інститут книги інформує, заохочує та переконує: перекладачів польської літератури – перекладати польські книги; іноземні видавництва – для публікації своїх перекладів; а організаторів найцікавіших літературних заходів – включити до своєї програми польських письменників.

Національний кіноархів – Аудіовізуальний інститут – оцифровує, збирає, відновлює та популяризує польську аудіовізуальну спадщину та

поширює найцінніші прояви кінокультури. Крім того, надаючи доступ до архівів, він є партнером міжнародних проектів, що просувають цифрові архівні колекції в різних контекстах.

Інститут театру Збігнева Рашевського опікується документацією, промоцією та анімацією польського театрального життя. Інститут підтримує публічну дискусію про сучасний польський театр, розширює перспективи супутньої наукової рефлексії, проводить дослідницьку та освітню діяльність. Він також розвиває свої довгострокові та багатоспрямовані заходи в рамках платформи постійної міжнародної та транснаціональної співпраці дослідників та митців, зацікавлених у театрі з Центральної та Східної Європи. Він має найбільший тематичний архів у Польщі, що збирає документацію про сучасний театр.

Музей історії Польщі у Варшаві представляє найважливіші нитки польської історії – держави та нації – з особливим наголосом на темі парламентських традицій, інституцій та громадських рухів, боротьби за свободу та незалежність. Музей активно працює у сфері формування міжнародного іміджу Польщі, представляючи польську історію та культуру іноземним реципієнтам у цікавій та зрозумілій формі.

Національний центр культури ініціює та проводить ряд заходів для розвитку та популяризації польської культури. Проводить освітню, наукову та тренінгову діяльність. Він керує програмами грантів і стипендій, а також культурними проектами та галереєю Kordegarda [16].

Інститут національної спадщини популяризує польську спадщину як на національному, так і на міжнародному рівнях, збираючи та поширюючи знання про спадщину, формуючи суспільну свідомість у сфері цінностей та збереження культурної спадщини. Інститут також надає експертні висновки щодо діяльності, пов'язаної з пам'ятками, а також аналізу та моніторингу загроз спадщині.

Інститут національної спадщини співпрацює з багатьма міжнародними інституціями та організаціями (включно з ЮНЕСКО), які займаються

збереженням національної спадщини. Крім того, він координує процес визнання пам'ятки пам'яткою історії та найбільшою в Польщі в Європі, соціально-освітній проект «Дні європейської спадщини» – спільну ініціативу Ради Європи та Європейського Союзу, спрямовану на популяризацію пам'яток.

Національний інститут польської культурної спадщини за кордоном POLONIKA зосереджує свою діяльність на дослідженні, охороні та популяризації польської культурної спадщини за кордоном. Консерваційні, дослідницькі та освітні проекти та їх популяризація впливають як на збереження матеріальної культурної спадщини, так і на підвищення суспільного усвідомлення її важливості як невід'ємної частини європейської та світової спадщини, а також елемента формування національної ідентичності. Прикладом міжнародної співпраці є захист спільної культурної спадщини Львова.

Польський кіноінститут має на меті поширювати знання про польський кінематограф у всьому світі. Інститут здійснює міжнародну співпрацю у сфері кіно, зокрема спрямовану на започаткування копродукції та популяризацію кіноіндустрії. Вона спеціалізується на розширенні доступності польських фільмів за кордоном і підвищенні визнання польських фільмів на міжнародних ринках шляхом організації оглядів, ретроспектив, спеціальних показів, конференцій і виставок [16].

Польща активно бере участь у міжнародних культурних обмінах, що включають як виступи польських артистів, так і участь у міжнародних фестивалях, що проходять в інших країнах. Такі заходи не тільки дозволяють польським митцям виступати на світовій сцені, але й сприяють зміцненню міжкультурних зв'язків.

Одним із важливих напрямків культурної дипломатії Польщі є поширення польської мови у світі. Польські університети та мовні школи, а також ініціативи, що підтримують вивчення польської мови, стають важливими складовими культурної дипломатії. Навчання мови дозволяє не

лише краще зрозуміти польську культуру, але й створює платформу для взаємодії на рівні інтелектуальної співпраці.

Польський кінематограф і література мають великий міжнародний вплив. Фільми таких режисерів, як Анджей Вайда, Кшиштоф Кесьльовський, Павел Павліковський, отримали визнання на світових кінофестивалях, а польська література (зокрема творчість таких авторів, як Віслава Шимборська, Чеслав Мілош, Ольга Токарчук) здобула численні нагороди та популярність у світі.

Завдяки лауреатам Нобелівської премії з літератури, зокрема Віславі Шимборській, Чеславу Мілошу та Ользі Токарчук, Польща здобула репутацію «країни поетів і письменників». З Польщі походив і всесвітньо відомий письменник Джозеф Конрад. Китайці особливо цікавляться польською літературою завдяки відомому письменнику Лу Сюню. Він першим познайомив китайських читачів із польськими романтиками, зокрема Адамом Міцкевичем, Юліушем Словацьким та Зигмунтом Красінським. Він не лише згадав їх у «Про силу поезії Мара», одному зі своїх найвідоміших есе, але й особисто переклав їхні твори китайською мовою. Сьогодні, завдяки відданості послідовних поколінь перекладачів, китайські читачі можуть читати цілу низку польської літератури, від есеїв Ришарда Капущинського до фантастичного світу «Відьмака», створеного Анджеєм Сапковським, до футуристичних візій Станіслава Лема.

Фредерік Шопен, один із найвидатніших композиторів і піаністів світу, народився в Польщі. Міжнародний конкурс піаністів Фредеріка Шопена, присвячений його музиці, що проводиться у Варшаві кожні п'ять років з 1927 року, є одним із найважливіших музичних змагань у світі. Кшиштоф Пендерецький, видатний композитор і чотириразовий лауреат премії «Греммі», також був поляком, як і інші відомі композитори, такі як Генрик Венявський, Станіслав Монюшко, Владислав Шпільман і Кароль Шимановський. Польські музиканти виступають у найбільших концертних залах світу – включно з Китаєм. Китайська публіка має на вибір багато

виступів польських виконавців – польські класичні та джазові музиканти щороку відвідують Китай, наприклад, у рамках проекту Jazz Po Polsku.

Любителі театру в усьому світі знають Польщу за методом Гротовського та «театр смерті» Кантора. Спектаклі сучасних польських режисерів, таких як Гжегож Яжина, Кшиштоф Варліковський, Ян Клата та Крістіан Лупа, неодноразово ставилися в китайських театрах. Крістіан Лупа та Гжегож Яжина навіть створювали вистави з місцевими акторами. Лупа поставив п'єсу «Мо Фей» за мотивами однойменного роману Ши Тішена. З іншого боку, Яжина поставила виставу «Два мечі» за оповіданням Лу Сюня. Обидві постановки були захоплено зустрінуті глядачами і критиками, отримавши безліч нагород.

Серед молоді Польща, мабуть, найбільш відома своїми відеоіграми, надзвичайно популярними не лише в Китаї, а й у всьому світі. Мільйони гравців мандрували всесвітом Відьмака разом із Геральтом з Рівії в серії ігор CD Projekt RED , ховалися від морозних вітрів у містах Frostpunk у 11 bit studios або тікали від зомбі, які тероризували місто Харпан у Dying Light від Techland . У грудні 2019 року китайські геймери також мали унікальну можливість взяти участь у найбільшому проекті, організованому Польським інститутом у Пекіні – живому концерті музики з польських відеоігор: Polish Games – Creative Poland: The Concert [43-44].

Польща організовує та бере участь у великій кількості міжнародних фестивалів, таких як Краківський кінематографічний фестиваль, Варшавський фестиваль класичної музики та Фестиваль театру. Ці заходи не тільки підтримують популярність польської культури, але й сприяють створенню міжнародних платформ для митців і публіки.

Культурна дипломатія Польщі є важливим інструментом для зміцнення її впливу на міжнародній арені, просування національних інтересів і підтримки культурних зв'язків з іншими країнами. Через культуру Польща демонструє свою сучасну ідентичність, важливість традицій і прагнення до розвитку у глобальному культурному середовищі.

Отже, культурна дипломатія Польщі є важливим стратегічним

інструментом у зміцненні її міжнародних відносин, просуванні національної ідентичності та підвищенні іміджу на світовій арені. Використання культури як каналу для дипломатичних зусиль дозволяє Польщі ефективно взаємодіяти з іншими країнами, представляючи свою багатогранну культурну спадщину. Польські культурні інституції активно організовують заходи, такі як виставки, фестивалі, концерти та інші культурні проекти, що дозволяють не тільки просувати польську культуру, а й сприяти діалогу між народами.

Особливе значення для Польщі мають ініціативи в рамках головування в Європейському Союзі, що надає країні унікальну можливість продемонструвати свою культурну спадщину. Ініціативи на кшталт програми «Культурні іскри єдності», організованої Інститутом Адама Міцкевича, зосереджуються на молодих митцях і культурному обміні, що зміцнює міжкультурні зв'язки в Європі та за її межами.

Важливу роль у культурній дипломатії Польщі відіграють культурні центри, інститути та посольства, які сприяють розвитку польської культури через проведення міжнародних заходів, поширення польської мови та співпрацю з іноземними культурними інституціями. Зокрема, Інститут Адама Міцкевича, Польський інститут книги, Музей історії Польщі та інші організації активно популяризують польське мистецтво, літературу та історію за кордоном, зокрема через такі платформи, як Culture.pl, що охоплює мільйони іноземних реципієнтів.

Польща також успішно просуває свою кінематографічну та музичну спадщину, зокрема через міжнародні фестивалі, концерти та співпрацю з іноземними митцями. Польська музика, література та кіно здобули високе визнання на світових аренах, зокрема завдяки таким постатям, як Фредерік Шопен, Кшиштоф Пендерецький та Ольга Токарчук.

Завдяки активному використанню культурної дипломатії Польща не лише підтримує свою культурну спадщину, а й зміцнює свою роль на міжнародній арені, демонструючи сучасний погляд на свою національну ідентичність та прагнення до розвитку в глобальному культурному контексті.

3.2. Співпраця з міжнародними організаціями та інші форми публічної дипломатії

Співпраця з міжнародними організаціями та інші форми публічної дипломатії відіграють важливу роль у просуванні інтересів держави на міжнародній арені, формуванні позитивного іміджу країни та зміцненні міжнародних відносин. Польща, як одна з найбільш активних країн у сфері публічної дипломатії, використовує різноманітні форми співпраці з міжнародними організаціями та інші інструменти для просування своїх національних інтересів.

Польща є членом ЮНЕСКО і бере участь у різноманітних програмах, що сприяють збереженню культурної спадщини та розвитку освіти в усьому світі. Польща активно просуває ідеї збереження культурних пам'яток, підтримки культурної різноманітності, а також розвитку науково-технічних ініціатив у глобальному масштабі. Польські міста та об'єкти, такі як Краків та Аушвіц-Біркенау, є частинами світової спадщини ЮНЕСКО, що підкреслює значення Польщі у збереженні пам'яті про важливі історичні події.

Колишня столиця Польщі, місто королів і туристична столиця є справжньою скарбницею національних пам'яток і пам'яток ЮНЕСКО, розташованих на території Польщі. Краків не дарма називають колискою польської культури.

Серед найстаріших і найвизначніших пам'яток Всесвітньої спадщини – Старе місто Кракова, а точніше Головна площа середини XIII століття. Оточена рядами багатовікових міських будинків і палаців, це найбільша середньовічна міська площа в Європі. Тут домінують дві величні будівлі – Суконні ряди з ятками, що продовжують багатовікову торговельну традицію, і Базиліка Святої Марії з готичним вівтарем роботи Файта Стосса.

До Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО включені також пам'ятки нинішньої столиці – Старого міста Варшави. Майже повністю зруйноване під

час Другої світової війни, як фенікс із попелу, воно лише за кілька років повстало з руїн, щоб знову порадувати барвистими буржуазними міськими будинками, елегантними палацами та величним Королівським замком.

Вроцлав є культурною столицею Європи та резиденцією уряду Нижньосілезького воєводства, а також місцем, де ви побачите одне з інженерних чудес 20-го століття та унікальні будівлі, внесені до списку ЮНЕСКО в Польщі. Зал Століття був побудований у 1913 році для виставок, що демонструють історію та економічні досягнення Нижньої Сілезії.

Побудований далеко від великих міських центрів, Замосць є прекрасним прикладом ренесансної концепції «ідеального міста». Заснований у 1580 році канцлером Яном Замойським, він поєднує в собі високу красу з функціональністю міста, розташованого на важливому торговому шляху.

Одним із найвеличніших місць поклоніння в Європі є Кальварія Зебжидовська – комплекс Страстних і Марійських святинь, що складається з: Базиліки Матері Божої Ангельської, монастиря отців Бернардинів і комплексу каплиць. Ви також знайдете єрусалимські акценти, ідея яких була створена архітектором Полем Бодартом; річка Скавінка, гори Зар і Ланцкоронська. Найбільшою визначною пам'яткою тут є Образ Немовляти Матері Божої Кальварійської – саме завдяки йому Кальварію Зебжидовську щороку відвідує понад мільйон людей.

Кальварія Зебжидовська – місто на півдні Польщі. Монастир у Кальварії Зебжидовській з 1999 року є об'єктом культурної спадщини ЮНЕСКО під назвою «Кальварія Зебжидовська: маньєристський архітектурно-парковий ландшафтний комплекс і паломницький парк» [21].

Польща є активним членом ООН і бере участь у ряді її агентств, зокрема в ЮНІДО (Організація Об'єднаних Націй з промислового розвитку), ВООЗ (Світова організація охорони здоров'я), а також у програмах з прав людини та сталого розвитку. Польща активно працює над питаннями демократизації, прав людини, мирного вирішення конфліктів і зміцнення міжнародної безпеки [30].

Польща є членом Ради Європи, що є важливим форумом для розв'язання питань прав людини, демократії та верховенства права. Польща активно підтримує ідеї інтеграції, соціальної згуртованості та демократичних реформ на європейському континенті.

Як член ЄС, Польща використовує можливості, які надає ця організація, для розвитку своєї культурної дипломатії, зокрема через фінансування проектів у рамках програм, таких як Еразмус+ або Креативна Європа. Польща активно підтримує інтеграцію культур і сприяє розвитку європейської ідентичності.

Хоча НАТО є військово-політичною організацією, Польща також використовує співпрацю в межах альянсу для посилення своїх стратегічних позицій на міжнародній арені, особливо в питаннях безпеки та стабільності у Східній Європі.

Публічна дипломатія охоплює ширший спектр дій, які полягають у взаємодії з міжнародною громадськістю для формування позитивного іміджу країни. Окрім культурної дипломатії, Польща активно використовує інші інструменти публічної дипломатії, такі як:

1. Інформаційна дипломатія полягає в активному використанні медіа та цифрових технологій для досягнення дипломатичних цілей. Польща веде активну діяльність через свої національні медіа та інформаційні агентства, а також через цифрові платформи. Polska.pl – офіційний портал про Польщу – є важливим інструментом для поширення інформації про польську культуру, науку, економіку та туризм [41].

2. Польща активно підтримує громадські ініціативи та волонтерські програми, такі як Польський корпус миротворців, що допомагає залучати громадян до дипломатичних ініціатив і сприяє налагодженню взаєморозуміння серед різних культур. Це дозволяє зміцнювати зв'язки між Польщею та іншими державами на рівні громадських організацій та населення [28-29].

3. Польща активно підтримує освітні програми та стипендії для

іноземних студентів. Програми, такі як Еразмус+, дозволяють студентам з усього світу вивчати польську мову та культуру, що сприяє покращенню двосторонніх відносин. Крім того, Польща активно організовує міжнародні конференції, семінари та наукові зустрічі, що дозволяє зміцнювати наукові зв'язки з іншими країнами [44].

Польща також активно використовує спорт як інструмент публічної дипломатії, організовуючи міжнародні спортивні події та підтримуючи участь польських спортсменів у світових змаганнях. Спортивні події на міжнародному рівні можуть бути потужним механізмом для зміцнення національного іміджу та зближення різних народів.

Співпраця з міжнародними організаціями та публічна дипломатія є важливими складовими зовнішньої політики Польщі, що дозволяє країні зміцнювати свій міжнародний статус, сприяти розвитку співпраці з іншими державами та просувати свою культуру, науку та цінності. Через активну участь в міжнародних організаціях, освітні програми, культурні ініціативи та використання сучасних технологій Польща успішно формує позитивний імідж на глобальній арені.

Отже, співпраця з міжнародними організаціями та інші форми публічної дипломатії є важливими інструментами зовнішньої політики Польщі, що дозволяє країні не лише зміцнювати свої позиції на міжнародній арені, але й активно просувати власні культурні, наукові та економічні інтереси. Польща демонструє високий рівень залучення в міжнародні ініціативи, зокрема через участь у ЮНЕСКО, ООН, Раді Європи та Європейському Союзі, активно підтримуючи програми з розвитку освіти, культури, прав людини та сталого розвитку.

Польща також використовує культурну дипломатію для популяризації своєї багатой історичної спадщини, зокрема через об'єкти ЮНЕСКО, такі як Краків, Варшава та Вроцлав, що підвищує її статус на світовій карті. Важливими аспектами є також освітні програми, які сприяють поглибленню зв'язків із іншими країнами, а також підтримка культурної інтеграції в рамках

ЄС.

Завдяки активному використанню медіа та цифрових технологій, Польща здатна формувати позитивний імідж через офіційні портали та цифрові платформи. Серед інших інструментів публічної дипломатії можна виділити спортивні ініціативи, волонтерські програми та міжнародні наукові конференції, що сприяють зміцненню міжнародних зв'язків на різних рівнях.

Загалом, Польща продовжує активно використовувати дипломатію для просування своїх національних інтересів, підвищуючи свою впливовість та роль у міжнародних справах, водночас формуючи позитивне сприйняття серед міжнародної громадськості.

3.3. Перспективи розвитку публічної дипломатії Польщі

Перспективи розвитку публічної дипломатії Польщі в умовах швидко змінюваного глобального середовища та нових викликів у міжнародних відносинах можуть бути розглянуті через кілька ключових аспектів, зокрема з урахуванням нових технологій, соціальних змін та стратегічних інтересів Польщі на міжнародній арені.

Основні напрямки, які можуть стати важливими для розвитку польської публічної дипломатії в найближчі роки:

1. Збільшення цифрової дипломатії та використання нових технологій

У сучасному світі цифрові технології і соціальні медіа стали ключовими інструментами для взаємодії з міжнародною аудиторією. Польща вже активно використовує ці інструменти, але є величезний потенціал для розвитку в цьому напрямку. Польща має великий потенціал для покращення своєї присутності в інтернеті, використовуючи сучасні цифрові платформи для просування національних інтересів. Одним із ефективних шляхів є активне використання соціальних мереж, таких як Facebook, Instagram, Twitter та TikTok, для формування позитивного іміджу країни серед різних цільових аудиторій.

Наприклад, Польща може створювати відеоконтент на YouTube, де

розповідатиме про свою культурну спадщину, історичні пам'ятки, наукові досягнення та сучасні інновації. Окремі канали можуть бути присвячені різним аспектам життя країни, від мистецтва та гастрономії до політичних реформ і бізнес-середовища. Відеоогляди, інтерв'ю з польськими лідерами думок, істориками, митцями та підприємцями можуть допомогти донести основні меседжі міжнародній аудиторії.

Блоги і подкасти також можуть стати важливими інструментами. Польща може започаткувати серії подкастів, де обговорюються не тільки культурні події, а й актуальні соціальні проблеми, інновації, бізнес-ініціативи та наукові відкриття, що допомагає краще зрозуміти країну через неформальні, доступні формати. Блоги можуть висвітлювати різні аспекти життя Польщі, включаючи гострі політичні питання, економічні реформи, а також акцентувати увагу на соціальних ініціативах, таких як екологічні програми чи гуманітарні проекти.

Важливу роль в цьому контексті відіграє взаємодія з молодого аудиторією, яка активно користується новітніми технологіями. Польща може співпрацювати з інфлюенсерами та блогерами з різних країн для того, щоб розповідати про свої досягнення в галузі освіти, культури, технологій та бізнесу, а також сприяти розвитку культурного діалогу [40].

Завдяки таким інструментам Польща зможе не тільки покращити свою видимість у цифровому просторі, але й сприяти розширенню культурних та соціальних зв'язків на міжнародному рівні.

В умовах глобалізації віртуальні заходи стали новою реальністю. Польща може продовжити розвивати цю практику, проводячи онлайн-фестивалі, виставки, освітні та культурні програми. Створення контенту, орієнтованого на конкретні аудиторії (молодь, науковців, творчих людей), через глобальні цифрові платформи дозволяє Польщі ефективніше впливати на міжнародні аудиторії та формувати позитивний імідж країни.

2. Зміцнення культурної дипломатії через нові ініціативи

Польща може зосередитися на тому, щоб представити свою культуру в

контексті глобальних проблем, таких як зміни клімату, соціальна справедливість, інтеграція та інклюзивність. Через культурні обміни та мистецькі ініціативи Польща може стати лідером у дискусії про ці питання.

Створення більш інтенсивних і доступних програм для молоді (як в Польщі, так і за кордоном), що пропонують освітні стипендії, стажування, наукові та культурні обміни, дозволить залучати майбутніх лідерів, зміцнюючи міжнародні зв'язки. Польські фільми, серіали, книги та автори можуть стати важливими інструментами культурної дипломатії, що дозволить Польщі поширювати свої культурні ідеї і зображати актуальні проблеми на глобальному рівні [44].

3. Фокус на регіональну лідерство та роль у Східній Європі

Польща займає стратегічну позицію в Центрально-Східній Європі, і в майбутньому може зміцнити свою роль лідера в регіоні.

Польща може активно просувати свою модель реформ і демократизації в країнах-сусідах, надаючи підтримку через програму культурних обмінів, освіти та інші ініціативи. Польща може просувати нові регіональні платформи для співпраці з країнами Центральної та Східної Європи, наприклад, у рамках Трьох морів (ініціатива об'єднує країни, що мають вихід до Балтійського, Адріатичного та Чорного морів), що дозволить зміцнити економічні, політичні та культурні зв'язки [41].

4. Продовження активної дипломатії через міжнародні організації

Польща може посилити свою діяльність в міжнародних організаціях, таких як ООН, ЄС, ЮНЕСКО та НАТО, для просування національних інтересів і просвітницьких ініціатив.

Польща вже активно працює в ООН і ЄС, просуваючи цінності демократії та прав людини. Це можна розвивати, зокрема через спеціалізовані програми підтримки прав жінок, молоді та меншин. Польща може розвивати дипломатичні програми в контексті гуманітарної допомоги, зокрема для України та інших пострадянських країн, забезпечуючи підтримку з точки зору розвитку громадянського суспільства та інституцій.

5. Розвиток дипломатії в галузі науки та інновацій

Науково-технічний прогрес є важливим компонентом публічної дипломатії. Польща може інвестувати у співпрацю в науково-технічній сфері, просуваючи інновації та новітні технології. Польща може стати важливим гравцем у міжнародних наукових обмінах та форумах, активно пропонуючи свої досягнення в галузі новітніх технологій, екології, медицини та ІТ. Програми академічних обмінів і співпраці між університетами можуть стати важливим інструментом публічної дипломатії, а також платформою для налагодження міжнародних зв'язків у наукових колах [43].

Польща може стати активним просувальником екологічних ініціатив і змінювати образ країни як лідера в боротьбі з кліматичними змінами, сприяючи міжнародним екологічним проектам.

Перспективи розвитку публічної дипломатії Польщі передбачають активне використання цифрових технологій, культурної дипломатії, розвитку наукових і освітніх ініціатив, а також лідерства в регіональних і глобальних питаннях. Польща має потенціал стати важливим гравцем на міжнародній арені, активно просуваючи свої інтереси через інновації, міжкультурні обміни та глобальну співпрацю.

Отже, перспективи розвитку публічної дипломатії Польщі в умовах сучасних глобальних змін та викликів міжнародних відносин є важливими завдяки стратегічним крокам у кількох напрямках. Польща має значний потенціал для подальшого зміцнення своєї ролі на міжнародній арені через розширення цифрової дипломатії, активізацію культурних ініціатив, посилення регіонального лідерства та підтримку наукових і технологічних обмінів.

Публічна дипломатія Польщі значною мірою залежить від ефективного використання цифрових платформ. Сучасні технології дозволяють значно розширити можливості для взаємодії з міжнародною аудиторією. Завдяки активному використанню соціальних мереж, YouTube, подкастів і блогів, Польща може поширювати свою культурну спадщину, наукові досягнення та

соціальні ініціативи серед різних груп населення, включаючи молодь і професіоналів у різних сферах. Крім того, організація онлайн-освітніх та культурних заходів дозволить залучити нові аудиторії та зміцнити образ Польщі як сучасної та прогресивної країни.

Польща може активніше використовувати культурні ініціативи для просування своїх цінностей, зокрема через культурні обміни, мистецькі проекти та освітні програми. Презентація польської культури в контексті глобальних проблем, таких як зміни клімату, соціальна справедливість, може сприяти зміцненню її міжнародного іміджу. Програми для молоді, зокрема стипендії та культурні обміни, допоможуть не лише просувати культуру Польщі, але й зміцнити міжнародні зв'язки, готуючи майбутніх лідерів, які сприятимуть розвитку двосторонніх відносин.

Польща має важливу роль у Центрально-Східній Європі і може ще більше посилити її, виступаючи лідером у регіоні. Це включає активне просування своєї моделі реформ і демократизації серед сусідів, підтримку через програми культурних обмінів та співпрацю в таких ініціативах, як Три моря, що допоможе зміцнити економічні та політичні зв'язки з країнами регіону [44].

Польща має важливу роль у міжнародних організаціях, таких як ООН, ЄС, ЮНЕСКО та НАТО. Продовжуючи свою активну участь, Польща може просувати цінності демократії, прав людини та сталого розвитку. Зокрема, це може включати підтримку прав жінок, молоді та меншин через спеціалізовані програми в рамках міжнародних організацій, а також посилення гуманітарних ініціатив в Україні та інших пострадянських країнах.

Підвищення науково-технічного потенціалу Польщі через активну участь у міжнародних наукових обмінах та форумах є важливим кроком для покращення її міжнародного статусу. Польща може стати важливим гравцем у наукових дослідженнях та інноваціях, особливо в таких сферах, як екологія, технології, медицина та ІТ. Це дозволить країні зміцнити свої зв'язки з іншими державами, підвищуючи свою роль у боротьбі з глобальними викликами.

Перспективи розвитку публічної дипломатії Польщі в найближчі роки визначатимуться здатністю країни адаптуватися до нових викликів, зокрема через інновації в цифровій дипломатії, активізацію культурної та освітньої дипломатії, а також лідерство в регіоні та глобальних питаннях. Всі ці напрямки разом створюють широкий простір для Польщі стати важливим гравцем на міжнародній арені, сприяючи розвитку глобальних співпраць та підтримці своїх національних інтересів.

ВИСНОВКИ

Публічна дипломатія є потужним інструментом у сучасних міжнародних відносинах. Вона дозволяє країнам не тільки представляти свої інтереси, але й активно формувати глобальні наративи, підтримувати мирні ініціативи та сприяти розвитку співпраці у таких сферах, як наука, культура, освіта і безпека. Для досягнення ефективних результатів важливо враховувати постійні зміни в міжнародному середовищі та використовувати новітні технології для впливу на міжнародну громадськість.

Інструменти публічної дипломатії допомагають державам не тільки створювати позитивний образ на світовій арені, але й активно сприяти розвитку міжнародних відносин у різних сферах, таких як культура, освіта, спорт, і наука. Використання цих інструментів має вирішальне значення для забезпечення ефективності зовнішньополітичної стратегії держав, особливо в умовах глобалізації та розвитку інформаційних технологій.

Розвиток публічної дипломатії Польщі є важливою складовою її зовнішньої політики, що дозволяє країні активно формувати свій імідж і впливати на міжнародні відносини. Польща, хоча й є відносно новачком у сфері публічної дипломатії, зробила значні кроки в розбудові та ефективному використанні інструментів публічної дипломатії, включаючи культурну дипломатію, медіа-кампанії, освітні програми та гуманітарну діяльність.

Публічна дипломатія Польщі має глибокі корені в культурній дипломатії, що активно реалізується через міжнародні культурні інститути та організацію численних культурних заходів. Інститут Адама Міцкевича, як важливий агент культурної дипломатії, активно просуває польську культуру через виставки, концерти, театральні постановки та кінопокази по всьому світу.

Важливим аспектом є також використання освітніх програм, таких як Erasmus+, що сприяють розвитку міжнародних студентських обмінів та культурного взаєморозуміння. Польща інвестує в створення можливостей для

молоді, що має значний вплив на її міжнародну репутацію.

Польща активно використовує медіа як інструмент для формування позитивного іміджу на міжнародній арені. Міжнародні медіа платформи сприяють популяризації досягнень країни в політичній, культурній та соціальній сферах. Медіа-кампанії та використання сучасних цифрових технологій дозволяють Польщі активно взаємодіяти з міжнародною громадськістю, що має важливе значення в умовах глобалізації.

Крім того, Польща реалізує важливі гуманітарні місії, надаючи допомогу постраждалим від війни та природних катастроф, а також підтримує міжнародні зусилля в боротьбі з глобальними викликами.

Таким чином, публічна дипломатія Польщі, спрямована на покращення її іміджу та зміцнення міжнародних відносин, є важливим інструментом для країни, що прагне розвиватися як стабільний партнер у глобальному політичному та економічному просторі.

Особливо важливим напрямом публічної дипломатії Польщі стала євроінтеграція. Польща активно просувала свої прагнення до вступу в Європейський Союз і НАТО, використовуючи публічну дипломатію для залучення підтримки серед європейських партнерів і громадян. Позиціонування Польщі як лідера Центрально-Східної Європи, який має досвід трансформації, дозволило їй стати важливим мостом між Західною та Східною Європою, що сприяло розвитку співпраці та поглибленню інтеграційних процесів у регіоні.

Публічна дипломатія Польщі є важливим інструментом для зміцнення її позицій як всередині ЄС, так і на глобальній арені, зокрема через підтримку цінностей демократії, прав людини та верховенства права. Для досягнення значного впливу на міжнародній сцені Польщі слід акцентувати увагу на нових стратегіях, які включатимуть активну співпрацю з Азією та використання потенціалу академічних та наукових установ для розбудови м'якої сили.

Культурна дипломатія Польщі є важливим стратегічним інструментом у

зміцненні її міжнародних відносин, просуванні національної ідентичності та підвищенні іміджу на світовій арені. Використання культури як каналу для дипломатичних зусиль дозволяє Польщі ефективно взаємодіяти з іншими країнами, представляючи свою багатогранну культурну спадщину. Польські культурні інституції активно організовують заходи, такі як виставки, фестивалі, концерти та інші культурні проекти, що дозволяють не тільки просувати польську культуру, а й сприяти діалогу між народами.

Особливе значення для Польщі мають ініціативи в рамках головування в Європейському Союзі, що надає країні унікальну можливість продемонструвати свою культурну спадщину. Ініціативи на кшталт програми «Культурні іскри єдності», організованої Інститутом Адама Міцкевича, зосереджуються на молодих митцях і культурному обміні, що зміцнює міжкультурні зв'язки в Європі та за її межами.

Важливу роль у культурній дипломатії Польщі відіграють культурні центри, інститути та посольства, які сприяють розвитку польської культури через проведення міжнародних заходів, поширення польської мови та співпрацю з іноземними культурними інституціями. Зокрема, Інститут Адама Міцкевича, Польський інститут книги, Музей історії Польщі та інші організації активно популяризують польське мистецтво, літературу та історію за кордоном, зокрема через такі платформи, як Culture.pl, що охоплює мільйони іноземних реципієнтів.

Польща також успішно просуває свою кінематографічну та музичну спадщину, зокрема через міжнародні фестивалі, концерти та співпрацю з іноземними митцями. Польська музика, література та кіно здобули високе визнання на світових аренах, зокрема завдяки таким постатям, як Фредерік Шопен, Кшиштоф Пендерецький та Ольга Токарчук.

Завдяки активному використанню культурної дипломатії Польща не лише підтримує свою культурну спадщину, а й зміцнює свою роль на міжнародній арені, демонструючи сучасний погляд на свою національну ідентичність та прагнення до розвитку в глобальному культурному контексті.

Співпраця з міжнародними організаціями та інші форми публічної дипломатії є важливими інструментами зовнішньої політики Польщі, що дозволяє країні не лише зміцнювати свої позиції на міжнародній арені, але й активно просувати власні культурні, наукові та економічні інтереси. Польща демонструє високий рівень залучення в міжнародні ініціативи, зокрема через участь у ЮНЕСКО, ООН, Раді Європи та Європейському Союзі, активно підтримуючи програми з розвитку освіти, культури, прав людини та сталого розвитку.

Польща також використовує культурну дипломатію для популяризації своєї багатой історичної спадщини, зокрема через об'єкти ЮНЕСКО, такі як Краків, Варшава та Вроцлав, що підвищує її статус на світовій карті. Важливими аспектами є також освітні програми, які сприяють поглибленню зв'язків із іншими країнами, а також підтримка культурної інтеграції в рамках ЄС.

Завдяки активному використанню медіа та цифрових технологій, Польща здатна формувати позитивний імідж через офіційні портали та цифрові платформи. Серед інших інструментів публічної дипломатії можна виділити спортивні ініціативи, волонтерські програми та міжнародні наукові конференції, що сприяють зміцненню міжнародних зв'язків на різних рівнях.

Загалом, Польща продовжує активно використовувати дипломатію для просування своїх національних інтересів, підвищуючи свою впливовість та роль у міжнародних справах, водночас формуючи позитивне сприйняття серед міжнародної громадськості.

Польща має важливу роль у міжнародних організаціях, таких як ООН, ЄС, ЮНЕСКО та НАТО. Продовжуючи свою активну участь, Польща може просувати цінності демократії, прав людини та сталого розвитку. Зокрема, це може включати підтримку прав жінок, молоді та меншин через спеціалізовані програми в рамках міжнародних організацій, а також посилення гуманітарних ініціатив в Україні та інших пострадянських країнах.

Підвищення науково-технічного потенціалу Польщі через активну

участь у міжнародних наукових обмінах та форумах є важливим кроком для покращення її міжнародного статусу. Польща може стати важливим гравцем у наукових дослідженнях та інноваціях, особливо в таких сферах, як екологія, технології, медицина та ІТ. Це дозволить країні зміцнити свої зв'язки з іншими державами, підвищуючи свою роль у боротьбі з глобальними викликами.

Перспективи розвитку публічної дипломатії Польщі в найближчі роки визначатимуться здатністю країни адаптуватися до нових викликів, зокрема через інновації в цифровій дипломатії, активізацію культурної та освітньої дипломатії, а також лідерство в регіоні та глобальних питаннях. Всі ці напрямки разом створюють широкий простір для Польщі стати важливим гравцем на міжнародній арені, сприяючи розвитку глобальних співпраць та підтримці своїх національних інтересів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Брикова Т. М. Основи наукових досліджень : навч. Посібник. Х. : ХДУХТ, 2020. 125 с.
2. Івашова Л. М. Види і роль публічної дипломатії в реалізації зовнішньої політики держави та її особливості у сфері медичної реабілітації. *Публічне управління та митне адміністрування*, 2024. № 2 (41). С. 27–35.
3. Краснопольська Т. М. Публічна дипломатія : навч.-метод. посіб. для здобувачів першого (бакалавр.) рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спец. 052 «Політологія». Нац. ун-т «Одеська юрид. академія». Одеса : Фенікс, 2024. 62 с.
4. Мицук Л. М. Культурна дипломатія як інструмент формування міжнародного іміджу України. *Література та культура Полісся*, Vol 105, no 15i, Jan. 2022, С. 70–84.
5. Мостова Д. Ю. Різновиди публічної дипломатії в публічному управлінні. *Держава та регіони. Серія: Державне управління*, 2020 р., № 1 (69). С. 18-23.
6. Окладна М. Г., Стеценко В. Ю. Роль цифрової дипломатії в сучасній зовнішній політиці держави. *Право та інноваційне суспільство: електрон. наук. вид.* 2020. № 2 (15). URL: http://apir.org.ua/wp-content/uploads/2020/12/Okladna_Stetsenko15.pdf (дата звернення: 20.03.2025).
7. Окладна М., Стасевська О., Ванджурак М. Індустрія моди як інструмент публічної дипломатії: український та світовий досвід. *Право та інновації*, (4 (36), 2023. С. 63–71.
8. Павлюх М. В., Кушней С. Р. Публічна дипломатія як тренд у сучасних політичних відносинах: процеси трансформації. 2022. URL: https://www.researchgate.net/publication/368859571_Publicna_diplomatia_ak_trend_u_sucasnih_politicnih_vidnosinah_procesi_transformacii (дата звернення: 20.03.2025).

9. Сухорольська І. Ю. Громадська (публічна) дипломатія в сучасних міжнародних відносинах: нові тренди і особливості. *Регіональні студії*, 2022. С. 103-107.
10. Тихоненко І. В., Рудюк А. М. Використання соціальних мереж дипломатичною службою Республіки Польща. *Вісник НТУУ «КПІ»*. 2019. № 4 (40). С. 57–61.
11. Юринець В. Є. Методологія наукових досліджень : навч. посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 178 с.
12. Юрченко О. Публічна дипломатія як форма міжнародних комунікацій, її роль у формуванні іміджу України. *Економіка та суспільство*, (64). 224. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-64-124> (дата звернення: 20.03.2025).
13. 2025 Erasmus+ Programme Guide – European Union. URL: https://erasmus-plus.ec.europa.eu/sites/default/files/2024-11/erasmus-programme-guide-2025_en.pdf (дата звернення: 20.03.2025).
14. Adam Mickiewicz Institute. URL: <https://iam.pl/en/about-us/adam-mickiewicz-institute> (дата звернення: 20.03.2025).
15. Cull N. The Long Road to Public Diplomacy 2.0: The Internet in U.S. Public Diplomacy. 2013. URL: <https://ash.harvard.edu/files/cull.pdf> (дата звернення: 20.03.2025).
16. Culture in Poland. URL: <https://instytutpolski.pl/london/get-to-know-poland/culture-in-poland/> (дата звернення: 20.03.2025).
17. Dudek A. The Consequence of the System Transformation of 1989 in Poland. URL: <https://enrs.eu/article/the-consequence-of-the-system-transformation-of-1989-in-poland> (дата звернення: 20.03.2025).
18. Hązła M. Curator Economy w Chinach – odpowiedź na specyfikę rynku, czy zapowiedź nadchodzących zmian w światowym handlu elektronicznym?, *Gdańskie Studia Azji Wschodniej*, 21, 2022. P. 95–112.
19. In celebration of Poland's presidency of the Council of the European Union, between January and June 2025, nearly 100 cultural events will take place in

more than 20 European countries. URL: <https://poland2025eu.culture.pl/news/cultural-programme-of-polands-presidency-is-announced/> (дата звернення: 20.03.2025).

20. International Cultural Programme of the Polish Presidency of the Council of the European Union 2025. URL: <https://poland2025eu.culture.pl/> (дата звернення: 20.03.2025).

21. Krysiak Klara UNESCO World Heritage List in Poland – 17 monuments. 2024. URL: <https://www.lot.com/rs/en/explore/inspirations/blog/unesco-in-poland> (дата звернення: 20.03.2025).

22. Marcelli W. Hazla The Polish Presidency of the EU Council 2025: Tasks for Polish diplomacy in the East and Southeast Asian region. 2025. URL: <https://www.blue-europe.eu/analysis-en/short-analysis/the-polish-presidency-of-the-eu-council-2025-tasks-for-polish-diplomacy-in-the-east-and-southeast-asian-region/> (дата звернення: 20.03.2025).

23. Member States. URL: <https://www.unesco.org/en/countries> (дата звернення: 20.03.2025).

24. MFRR in focus: The state of Poland's public service media. URL: <https://ipi.media/ipimedia/mfrr-in-focus-the-state-of-polands-public-service-media/> (дата звернення: 20.03.2025).

25. Ministry Of Foreign Affairs Of The Republic Of Poland. URL: https://www.culturaldiplomacy.org/academy/pdf/research/books/public_diplomacy/Public_Diplomacy_-_Ministry_Of_Foreign_Affairs_Of_The_Republic_Of_Poland.pdf (дата звернення: 20.03.2025).

26. Mogensen K. From public relations to corporate public diplomacy. *Public Relations Review*. 2017. 43. P. 605–614.

27. Ociepka Beata Polish Public Diplomacy. 2012. URL: <https://www.e-ir.info/2012/10/08/polish-public-diplomacy/> (дата звернення: 20.03.2025).

28. Ociepka Beata Public Diplomacy in the European Union: Models for

- Poland. 2014. URL:
[https://www.files.ethz.ch/isn/177216/PISM%20Policy%20Paper%20no%205%20\(88\).pdf](https://www.files.ethz.ch/isn/177216/PISM%20Policy%20Paper%20no%205%20(88).pdf) (дата звернення: 20.03.2025).
29. Poland – United Nations – Ministry of National Defence. URL:
<https://www.gov.pl/web/national-defence/poland---united-nations>
30. Poland in the UN. URL: <https://www.gov.pl/web/un/poland-in-the-un>
(дата звернення: 20.03.2025).
31. Poland in Transatlantic Relations after 1989. URL:
<https://ruj.uj.edu.pl/server/api/core/bitstreams/fe139b3d-66c3-48a1-972a-751ae4336dea/content> (дата звернення: 20.03.2025).
32. Poland: A Year of Emergency Actions for Refugees coming from Ukraine. URL: <https://www.premiere-urgence.org/en/news/poland-a-year-of-emergency-actions-for-refugees-coming-from-ukraine/> (дата звернення: 20.03.2025).
33. Poles in the service of peace. URL: <https://skmponz.pl/soles-in-the-service-of-peace/> (дата звернення: 20.03.2025).
34. Polish Culture. URL: <https://instytutpolski.pl/beijing/en/get-to-know-poland/polish-culture/> (дата звернення: 20.03.2025).
35. Polish EU presidency presents cultural programme. 2025. URL:
<https://www.belganewsagency.eu/polish-eu-presidency-presents-cultural-programme> (дата звернення: 20.03.2025).
36. Polish presidency's Cultural Programme Unveiled. 2024. URL:
<https://polish-presidency.consilium.europa.eu/en/news/polish-presidency-s-cultural-programme-unveiled/> (дата звернення: 20.03.2025).
37. Polska.pl – офіційний портал про Польщу. URL:
<https://instytutpolski.pl/> (дата звернення: 20.03.2025).
38. Public Diplomacy and EU Enlargement: the Case of Poland Beata Ociepka and Marta Ryniejska. URL:
https://www.clingendael.org/sites/default/files/pdfs/20050800_cli_paper_dip_issue99.pdf

39. Public Diplomacy and EU Enlargement: the Case of Poland Beata Ociepka and Marta Ryniejska. URL: https://www.clingendael.org/sites/default/files/pdfs/20050800_cli_paper_dip_issue99.pdf (дата звернення: 20.03.2025).

40. Skalska A. Eksperci w szoku po decyzji Kosiniaka-Kamysza. «Potencjał zmniejszony o połowę», «Do Rzeczy», 2024. URL: <https://dorzeczy.pl/kraj/575352/mon-likwiduje-osrodek-badan-azji-eksperci-w-szoku.html> (дата звернення: 20.03.2025).

41. The Museum on Wheels. URL: <https://www.coe.int/en/web/culture-and-heritage/-/the-museum-on-wheels> (дата звернення: 20.03.2025).

42. What is Erasmus+? URL: <https://esn.pl/en/what-erasmus> (дата звернення: 20.03.2025).

43. Who are some of Poland's most famous artists, writers, composers, and scientists from all time (past)? URL: <https://www.quora.com/Who-are-some-of-Poland-s-most-famous-artists-writers-composers-and-scientists-from-all-time-past> (дата звернення: 20.03.2025).

44. Who are the most famous Polish people? URL: <https://www.quora.com/Who-are-the-most-famous-Polish-people> (дата звернення: 20.03.2025).